

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Fakulta ekonomická
Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Porovnání finanční situace zemědělských podniků v závislosti na výrobním zaměření

Vypracoval: Tereza Říhová
Vedoucí práce: Ing. Jana Lososová

České Budějovice 2020

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Tereza ŘÍHOVÁ
Osobní číslo: E17188
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku
Téma práce: Porovnání finanční situace zemědělských podniků v závislosti na výrobním zaměření
Zadávací katedra: Katedra účetnictví a financí

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Zhodnotit vývoj hospodaření zemědělských podniků členěných podle výrobního zaměření z databáze FADN.

Osnova:

1. Databáze FADN, charakteristika, metodika sběru dat.
2. Základní charakteristiky zemědělských podniků členěných podle výrobního zaměření (výměra, počet pracovníků, struktura a objem výroby).
3. Vyhodnocení finanční situace průměrného podniku podle výrobního zaměření na základě finanční analýzy.
4. Srovnání výsledků českého zemědělství s vybranými evropskými zeměmi.

Rozsah pracovní zprávy: 40 – 50 stran

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

- Brealey, R. A., Myers, S. C., & Allen, F. (2016). *Principles of corporate finance (12th ed)*. New York: McGraw-Hill.
- EC (2018). *FADN PUBLIC DATABASE*. <https://ec.europa.eu/>
- Foltýn I., & Zedníčková I. (2010). *Rentabilita zemědělských komodit*. ÚZEI Praha 2010.
- Kubičková, D., & Jindřichovská, I. (2015). *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firem*. Praha: C. H. Beck.
- Marek, P. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku*. Praha: Ekopress.
- Peterson, P. D., & Fabozzi, F. J. (2012). *Analysis of Financial Statements (3rd ed)*. Hoboken: Wiley.
- Prášilová, M., Procházková, R., & Harvilíková, M. (2013). *Representativeness of the FADN CZ sample of agricultural enterprises and ways of its verification*. *Acta Universitatis Agriculturae Et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 61(7), 2639-2648. doi:10.11118/actaun201361072639
- Růčková, P. (2015). *Finanční analýza: Metody, ukazatele, využití v praxi (5th ed)*. Praha: GRADA Publishing.
- Sielska, A., & Kuszewski, T. (2016). *The Efficiency of Agricultural Production in FADN Regions in 1996-2011*. *Efektowność produkcji rolnej w regionach FADN w latach 1996-2011*. *Journal of Central European Agriculture*, 17(3), 835-855.
- Svatoš, M. (2008). *Ekonomika agrárního sektoru: (vybraná témata)*. Vydání první. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 170 s.
- ÚZEI (2018). *Zemědělská účetní datová síť*. <http://www.fadn.cz>

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jana Lososová
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 16. ledna 2019
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2020

V Českých Budějovicích dne 16. ledna 2019

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Tímto bych chtěla moc poděkovat především vedoucí mé bakalářské práce Ing. Janě Lososové, za spolupráci, cenné rady, odborné vedení a připomínky při tvorbě mé závěrečné práce. Dále bych chtěla poděkovat svému příteli a rodině za velkou podporu.

Obsah

1	Úvod	7
2	Literární rešerše	8
2.1	Finanční analýza.....	8
2.1.1	Uživatelé finanční analýzy.....	8
2.1.2	Zdroje finanční analýzy	9
2.2	Základní metody finanční analýzy	10
2.2.1	Horizontální a vertikální analýza	11
2.2.2	Analýza rozdílových ukazatelů.....	11
2.2.3	Analýza poměrových ukazatelů.....	12
2.2.4	Analýza soustav ukazatelů.....	20
2.3	Databáze FADN	23
2.3.1	FADN v ČR	24
2.3.2	Výběr podniků do sítě FADN.....	24
3	Cíl a metodika.....	26
4	Praktická část.....	29
4.1	Základní charakteristika zemědělských podniků podle výrobního zaměření ..	29
4.2	Výsledky ČR podle výrobního zaměření	30
4.3	Mezinárodní srovnání ČR s vybranými státy EU	41
4.3.1	Rentabilita aktiv	41
4.3.2	Nákladovost	43
4.3.3	Obrat aktiv	45
4.3.4	Podíl provozních dotací na výnosech	46
4.3.5	Produktivita práce	48
5	Závěr.....	50
6	Summary.....	53
7	Bibliografie.....	54
8	Seznam obrázků, tabulek a grafů.....	55
9	Seznam příloh.....	56

1 Úvod

Zemědělství patří mezi jedno z nejdůležitějších odvětví ve světě již po celá staletí. Mezi základní funkce patří činnost produkční, a to nejen produkce potravin, ale i technických a energetických surovin. Zemědělství zajišťuje nejen potraviny pro spotřebu, ale poskytuje svou produkci i dalším odvětvím, pro další zpracování. Další funkcí zemědělství je tzv. mimoprodukční funkce, kam můžeme zařadit sociální a demografickou činnost, dále pak ekologickou a krajinytvornou činnost. Oproti ostatním odvětvím se zemědělství liší zejména nezastupitelností a nenahraditelností potravin. Zemědělství se hůře přizpůsobuje trhu, je to dáno biologickým charakterem zemědělské výroby, který je určen délkou vegetačního období u rostlinné výroby a délkou odchovu a chovu zvířat v živočišné výrobě. Zemědělství je také velmi ovlivňováno počasím a přírodními vlivy, které způsobují menší zastoupení ploch zemědělské půdy a ovlivňují finální zemědělskou produkci. Je třeba zmínit také sezónní faktor, při kterém jsou výrobní faktory využívány pouze část roku.

Tématem práce je: „Porovnání finanční situace zemědělských podniků v závislosti na výrobním zaměření.“ Přínosem práce je analýza hlavních vývojových trendů ekonomické situace zemědělských podniků v ČR a srovnání se sousedními státy, konkrétně s Německem, Rakouskem a Polskem.

Cílem bakalářské práce je zhodnocení vlivu výrobního zaměření podniku na jeho ekonomickou situaci a porovnání s vybranými sousedními zeměmi. K dosažení cíle byla využita data z veřejné databáze FADN. Teoretická část je zaměřena na metody používané pro hodnocení ekonomické výkonnosti podniku, především finanční analýzu. Dále je v teoretické části charakterizována databáze FADN, její účel, sběr a struktura dat.

Praktická část obsahuje metodiku, kde jsou vybrány metody a ukazatele k dosažení cíle. V další části je uvedena krátká charakteristika vybraných zemědělských podniků podle výrobního zaměření jednotlivých zemí. Na základě výsledků jsou porovnány nejprve zemědělské podniky v ČR, je zhodnocen jejich vývoj a následně jsou porovnány s vybranými sousedními zeměmi.

V závěrečné části budou shrnuty poznatky z provedené analýzy ekonomické situace zemědělských podniků ČR, Německa, Rakouska a Polska a vliv výrobního zaměření na ekonomiku zemědělského podniku.

2 Literární rešerše

2.1 Finanční analýza

Pojem finanční analýza lze definovat mnoha způsoby, ovšem za nejužitečnější definici je možné považovat tu, která říká, že finanční analýza vyhodnocuje získaná data, která jsou brána z účetních výkazů. Za účetní výkazy lze považovat rozvahu a výkaz zisků a ztráty, popřípadě výkaz cash flow. (Růčková, 2015)

Finanční analýzu lze také definovat jako činnost, která hodnotí stav a finanční zdraví podniku na základě dat již uplynulého období. (Kubičková, & Jindřichovská, 2015)

Pomocí finanční analýzy můžeme například určit, zda je podnik stabilní, zda dokáže dostát svým závazkům a zda dosahuje dostatečného zisku pro další vývoj podniku.

K základním cílům finanční analýzy patří schopnost vytvářet zisk, zajištění přírůstku majetku, zhodnocení vloženého kapitálu a zajištění platební schopnosti podniku. (Růčková, 2015)

2.1.1 Uživatelé finanční analýzy

Finanční analýza je důležitá nejen pro firmu, její majitele, ale i pro mnoho dalších uživatelů. Tyto uživatele lze dělit na dvě skupiny, **interní** a **externí**. Mezi externí uživatele můžeme zařadit např. banky, dodavatele, odběratele, akcionáře, resp. společníky, investory, státní a regionální orgány, ale i veřejnost. Mezi interní uživatele pak patří management podniku a zaměstnanci.

Externí uživatelé provádějí tzv. **externí finanční analýzu**, jelikož mají k dispozici pouze zveřejňované informace obsažené především ve finančních výkazech společnosti. Interní uživatelé provádějí tzv. **interní finanční analýzu**. Jedná se zejména o manažery a vlastníky dané firmy, kteří mají k dispozici veškeré informace z celého finančního a manažerského účetnictví. (Kubičková, & Jindřichovská, 2015)

Management podniku využívá výsledky finanční analýzy pro strategické řízení podniku, pro dlouhodobé plánování vývoje daného podniku. Výsledky také slouží k rozdělení zisku.

Zaměstnanci podniku zjišťují z výsledků finanční analýzy, zda firma prosperuje, zda je stabilní, aby bylo možno zajistit např. růst mezd. Zajímá je také udržení pracovních míst z dlouhodobého hlediska.

Banky se zajímají o finanční stabilitu daného podniku hlavně z důvodu poskytování úvěrů. Ověřují si firmu z hlediska schopnosti daný úvěr splácet. Snaží se zjistit riziko, podle kterého se rozhodnou, zda daný úvěr poskytnou či nikoliv. Na základě toho také stanoví výši úroků.

Investory zajímá hlavně to, zda firma bude schopna dostát svým závazkům, zda splatí svůj dluh. Podle toho se dále rozhodují, jestli znovu investují do daného podniku.

Dodavatelé se zajímají hlavně o to, zda jim podnik bude schopen zaplatit faktury.

Odběratelé využívají analýzu k tomu, aby si na základě výsledků vybrali dodavatele, kteří splní své závazky. Týká se to doručování objednávek apod.

Akcionáři (společníci) chtějí na základě výsledků finanční analýzy zjistit, zda se jim dostatečně zhodnocuje vložený kapitál, zda firma dosahuje požadovaného zisku. Akcionáři chtějí dále zjistit výnosnost akcií a její predikci.

Státní orgány využívají výsledky finanční analýzy hlavně pro statistické účely. Pomocí výsledků jednotlivých podniků mohou shrnout data za například jednotlivá odvětví nebo za stát jako celek. Stát pomocí výsledků také zjišťuje, zda daná firma splňuje daňové povinnosti v daném státě.

Regionální orgány a veřejnost se snaží zjistit, zda firma prosperuje a bude moci zajistit například další pracovní místa, rozvoj regionu, zda se bude moci podílet na ochraně životního prostředí apod. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

2.1.2 Zdroje finanční analýzy

K tomu, abychom mohli udělat vůbec nějakou finanční analýzu, potřebujeme zdroje, ze kterých budeme čerpat data. Zdroje by měly být **kvalitní a komplexní**. Kvalitou se rozumí data, která neobsahují žádné smyšlené informace. Lze je tedy považovat za pravdivá. Dále je třeba zajistit i úplnost dat, aby bylo možné podchytit ta data, která by mohla výsledky jakýmkoliv způsobem zkreslit. (Růčková, 2015)

Pro finanční analýzu jsou nejčastěji používány interní informace. Ovšem tyto informace nejsou většinou všechny veřejně dostupné. Proto existuje možnost čerpání zdrojů

pro finanční analýzu z tzv. externích informací. Mezi externí data můžeme zařadit data obsažená v odborném tisku, v různých databázích (např. databáze FADN), v obchodním rejstříku (OR), dále data ze statistik, z mezinárodních analýz a odvětvových analýz. (Růčková, 2015)

Základní data pro finanční analýzu se berou nejčastěji z účetních výkazů. Účetními výkazy jsou rozvaha, výkaz zisků a ztráty, přehled o peněžních tocích, resp. cash flow, přehled o změnách vlastního kapitálu.

Rozvaha obsahuje informace o stavu a struktuře majetku, závazků a o vlastním kapitálu, tedy o aktivech a pasivech účetní jednotky. Výkaz zisku a ztráty informuje o výši nákladů a výnosů, o jejich struktuře a dosaženém výsledku hospodaření. Cílem je informovat uživatele o finanční výkonnosti podniku. Výkaz cash flow informuje uživatele o tom, jak společnost získala peněžní prostředky a jakým způsobem je použila. Přehled o změnách vlastního kapitálu informuje o zvýšení, popř. snížení jednotlivých složek vlastního kapitálu. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

2.2 Základní metody finanční analýzy

Metody pro úpravu dat z finančních výkazů používají základní aritmetické operace. Tyto metody jsou nejvíce používány v podnicích právě z důvodu jednoduchosti a nenáročnosti. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Mezi základní metody můžeme zařadit analýzu absolutních ukazatelů, analýzu rozdílových ukazatelů, analýzu poměrových ukazatelů a analýzu soustav ukazatelů. (Růčková, 2015)

Analýza absolutních ukazatelů posuzuje výši, strukturu a vývoj podniku přímo v účetních výkazech. Patří sem horizontální a vertikální analýza. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Analýza rozdílových ukazatelů neboli analýza fondů finančních prostředků spočívá v rozdílu dvou či více veličin. Můžeme sem zařadit čistý pracovní kapitál, čisté pohotové prostředky a čistý peněžně pohledávkový fond. (Sedláček, 2011)

Analýza poměrových ukazatelů spočívá v poměru dvou veličin. Tato analýza je nejpoužívanější metodou finanční analýzy. Patří sem ukazatele rentability, likvidity,

zadluženosti, aktivity, tržní hodnoty a ukazatele využívající cash flow. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Analýza soustav ukazatelů využívá výše uvedené metody a vzájemně je kombinuje. Obsahuje určité ukazatele, které následně detailně rozkládá na další dílčí ukazatele. Jednotlivé ukazatele rozkládá, buď aditivně nebo multiplikativně. Patří sem pyramidové soustavy ukazatelů, bankrotní a bonitní modely. (Růčková, 2015)

2.2.1 Horizontální a vertikální analýza

Horizontální analýza spočívá ve sledování změn jednotlivých položek účetních výkazů, přičemž jednotlivé změny se sledují po řádcích. Často je nazývána trendovou analýzou. (Sedláček, 2011)

Vertikální analýza spočívá v posuzování struktury majetku a kapitálu, tedy aktiv a pasiv podniku. Zkoumá tedy objem jednotlivých položek ve vztahu k celku. Lze ji také nazvat jako strukturální analýza. Oproti horizontální analýze postupuje jednotlivými roky odshora dolů, tedy ve sloupcích. Tato analýza se používá pro srovnání v čase, protože je nezávislá na meziroční inflaci. Lze ji ale také použít pro srovnání s různými firmami navzájem. (Sedláček, 2011)

2.2.2 Analýza rozdílových ukazatelů

Čistý pracovní (provozní) kapitál

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky} \quad (1)$$

Tento ukazatel nám říká, kolik peněžních prostředků zbyde firmě po úhradě krátkodobých závazků. Může vyjít kladně i záporně. Pokud oběžná aktiva převyšují krátkodobé závazky, vyjde kladná hodnota, tzn. oběžná aktiva jsou z části financována dlouhodobými zdroji. Pokud ovšem krátkodobé závazky převýší oběžná aktiva, vyjde záporná hodnota, tzn. stálá aktiva jsou z části financována z krátkodobých zdrojů. Firma tedy bude potřebovat část stálých aktiv k tomu, aby uhradila krátkodobé závazky. Z toho plyne, že pro firmu je výhodnější kladná hodnota než záporná. Pokud je ale hodnota příliš vysoká, znamená to, že firma nevyužívá své prostředky efektivně. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Není stanovena přesná hodnota, které by měl ukazatel dosahovat. Mnoho autorů se shodne na tom, že by se hodnota měla pohybovat někde kolem nuly.

Čisté pohotové prostředky

$$\check{C}PP = \text{pohotov\acute{e} pen\acute{e}\check{z}n\acute{i} p\acute{r}ost\check{r}edky} - \text{okam\check{z}it\acute{e} splatn\acute{e} z\acute{a}vazky} \quad (2)$$

Mezi pohotov\acute{e} pen\acute{e}\check{z}n\acute{i} p\acute{r}ost\check{r}edky pat\acute{r}\u00ed hotovost, pen\u00edze na b\acute{e}\check{z}n\acute{y}ch \u00fa\check{c}tech a pen\acute{e}\check{z}n\acute{i} ekvivalenty, co\check{z} mohou b\u00fdt nap\uf05b\u00edklad sm\`enky, \u0161eky, kr\`at\`kodob\`e CP, kr\`at\`kodob\`e term\u00ednovan\`e vklady a jin\`e. (Sedl\`a\`cek, 2011)

Jedn\`a se v podstat\`e o \u010dist\u00fd pracovn\u00ed kapit\`al o\`i\`st\`en\u00fd o nelikvidn\u00ed ob\`e\`zn\`a aktiva (z\`asoby a pohled\`avky). Ob\`e\`zn\`a aktiva mohou toti\`z obsahovat i nelikvidn\u00ed majetek, jako nap\uf05b\u00edklad nedobytn\`e pohled\`avky, pohled\`avky s dlouhou dobou splatnosti, neprodejn\u00ed materi\`al, neprodejn\`e z\`asoby a jin\`e. \u010dist\u00fd pracovn\u00ed kapit\`al je oproti \u010dist\u00fdm pohotov\u00fdm p\acute{r}ost\check{r}edk\u00fcm tak\`e siln\`e ovlivn\`en pou\`it\u00fdmi metodami oce\u0148ov\`an\u00ed ob\`e\`zn\u00fdch aktiv. (Sedl\`a\`cek, 2011)

Tento ukazatel je vyu\`z\u00edv\`an pro sledov\`an\u00ed okam\`z\u00edt\`e likvidity majetku. (Sedl\`a\`cek, 2011)

\u010dist\u00fd pen\`e\`\u017en\`n\`e pohled\`avkov\u00fd fond (\u010dist\u00fd pen\`e\`\u017en\u00ed majetek)

$$\check{C}PM = \text{ob\`e\`zn\`a aktiva} - \text{z\`asoby} - \text{nelikvidn\u00ed pohled\`avky} - \text{kr. z\`avazky} \quad (3)$$

Jedn\`a se tedy o \u010dist\u00fd pracovn\u00ed kapit\`al o\`i\`st\`en\u00fd o z\`asoby. (Kub\u00ed\`ckov\`a, & Jind\u00ed\`richovsk\`a, 2015)

V\`et\u0161ina autor\u00f9 ho pova\`zuje za tzv. st\u00e9dn\u00ed cestu mezi ob\`ema v\u00fd\u0161e zm\u00edn\`en\u00fdmi ukazateli. Krom\`e pohotov\u00fdch pen\`e\`\u017en\u00edch p\acute{r}ost\check{r}edk\u00f9 je zde tak\`e zastoupena slo\`zka kr\`at\`kodob\u00fdch pohled\`avek o\`i\`st\`en\`a o nedobytn\`e pohled\`avky. (Hrd\u00fd, & Horov\`a, 2009)

2.2.3 Anal\u00fdza pom\`erov\u00fdch ukazatel\u00f9

Tato anal\u00fdza je nejv\u00edce pou\`z\u00edvanou finan\`cn\u00ed anal\u00fdzou ve firm\`ach. Pomoc\u00ed n\u00ed m\u00f9\`žeme zjistit probl\`emy v r\u00fazn\u00fdch oblastech dan\`e firmy a ty pak podrobit podrobn\`ej\u0161\u00ed anal\u00fdze. Lze ji pou\`z\u00edt pro srovn\`an\u00ed v \u010dase, ale i pro porovn\`an\u00ed r\u00fazn\u00fdch podnik\u00f9 mezi sebou. (Sedl\`a\`cek, 2011)

Peterson & Fabozzi (2006) uv\`ad\u00ed ve sv\`e knize: „*We can use financial ratios to examine the different dimensions of a company's financial condition and performance:*

- *Liquidity. How able is the company to satisfy its immediate obligations?*
- *Activity. Is the company getting the most use out of its asset deployment?*

- *Profitability. Is the company efficient in managing its expenses?*
- *Financial leverage. How reliant is the company on debt financing? Is the company expected to be able to satisfy its long-term obligations?"*

Můžeme to přeložit jako: „*Poměrové ukazatele můžeme použít k prozkoumání různých dimenzí finanční situace a výkonnosti firmy.*

- *Likvidita. Jak je společnost schopna splnit své závazky?*
- *Aktivita. Dostává firma nejvíce z využití svých aktiv?*
- *Rentabilita. Je společnost efektivní v řízení svých nákladů?*
- *Finanční páka. Jak je společnost závislá na dluhovém financování? Očekává se, že společnost bude schopna splnit své dlouhodobé závazky? (Peterson Drake, & Fabozzi, 2006)*

Ukazatele rentability

Rentabilita je pro podnik velice důležitá. Posuzuje totiž, jak je podnik úspěšný ve své podnikatelské činnosti. Proto také patří mezi nejdůležitější charakteristiky finančního zdraví podniku. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Rentabilita (výnosnost vloženého kapitál, ziskovost) určuje, zda je podnik schopen dosahovat zisku pomocí investovaného kapitálu a zda je schopen vytvářet nové zdroje po své podnikání. Vychází nejčastěji z rozvahy a výkazu zisků a ztráty. (Růčková, 2015)

Při výpočtu jsou používány různé typy zisků, které jsou znázorněny v tabulce č. 1. Vlevo jsou názvy česky, vpravo anglicky. K tomu, aby firma byla schopna vybrat zisk, který použije pro svou analýzu, je nutné znát cíl analýzy. (Strouhal, 2006)

Tabulka 1: Přehled zisků

<i>Zkratka</i>	<i>Interpretace</i>	<i>Zkratka</i>	<i>Interpretace</i>
ČZ	Čistý zisk	EAT	Earnings after Taxes
ZD	Zisk před zdaněním	EBT	Earnings before Taxes
ZÚD	Zisk před úroky a zdaněním	EBIT	Earnings before Interest and Taxes
ZOÚD	Zisk před odpisy, úroky a zdaněním	EBDIT	Earnings before Depreciation, Interest and Taxes

Zdroj: (Strouhal, 2006)

Rentabilita vlastního kapitálu (Return on Equity)

$$ROE = \text{čistý zisk} / \text{vlastní kapitál} \quad (4)$$

Vyjadřuje výnosnost kapitálu, který vložili akcionáři či vlastníci firmy. V případě dosazení zisku před zdaněním, vyjadřuje celkový výsledek použití kapitálu, tzv. nezdaněnou rentabilitu. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Hodnota ROE by měla být vyšší než výnosy ze stejně rizikových investic, jako například investice do cenných papírů, obligací apod. (Hrdý, & Horová, 2009)

Rentabilita celkového kapitálu (Return on Assets)

$$ROA = \text{zisk} / \text{celková aktiva} \quad (5)$$

V případě dosazení zisku před zdaněním a úroky (EBIT), by ukazatel vyjadřoval rentabilitu při neexistenci daně ze zisku. V případě dosazení zisku po zdanění (EAT), by ukazatel charakterizoval schopnost managementu využít aktiva ve prospěch vlastníků. (Hrdý, & Horová, 2009)

Rentabilita vloženého kapitálu (Return on Investment)

$$ROI = (\text{zisk před zdaněním} + \text{nákladové úroky}) / \text{celkový kapitál} \quad (6)$$

Tento ukazatel se u většiny autorů nevyskytuje. Podle Sedláčka (2011) ukazatel hodnotí výnosnost celkového kapitálu bez ohledu na jeho financování.

Rentabilita celkového vloženého kapitálu (Return on Capital Employed)

$$ROCE = (\text{zisk} + \text{úroky}) / (\text{dlouhodobé závazky} + \text{vlastní kapitál}) \quad (7)$$

Tento ukazatel vyjadřuje výnosnost dlouhodobých zdrojů. Je důležitý hlavně pro investory, věřitele a banky. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Rentabilita tržeb (Return on Sales)

$$ROS = \text{zisk} / \text{tržby} \quad (8)$$

Ukazatel nám říká, kolik zisku dostaneme z jedné koruny tržeb. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Podle většiny autorů, ji lze také nazývat ziskovým rozpětím či ziskovou marží.

Na místě zisku se požívají celkem tři typy zisku na různých úrovních. Může to být zisk před úroky a zdaněním (EBIT), zisk před zdaněním (EBT), zisk po zdanění (EAT).

Na místě tržeb se používají, buď tržby za vlastní výrobky a zboží nebo celkové výnosy. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Pokud do čitatele dosadíme čistý zisk, výsledkem bude čistá zisková marže. Pokud tam dosadíme zisk před úroky a zdaněním, výsledkem bude provozní zisková marže. (Hrdý, & Horová, 2009)

Doporučené hodnoty nejsou pro ukazatel stanoveny. Obecně lze ale říct, že čím vyšší rentabilita tržeb, tím lepší je produkce v podniku. (Růčková, 2015)

Nákladovost (Cost Ratio)

$$\text{Nákladovost} = \text{náklady} / \text{výnosy} \quad (9)$$

Nákladovost je často brána jako doplňkový ukazatel k rentabilitě tržeb. Ukazatel nákladovosti nám určuje, kolik bylo spotřebováno celkových nákladů na vygenerování jedné koruny výnosů. Obecně lze říct, že čím nižší hodnota ukazatele je, tím lepší to pro podnik je, protože podnik dokázal spotřebovat méně nákladů na vygenerování jedné koruny výnosů. Hodnota by měla v čase klesat. (Růčková, 2015)

Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje schopnost firmy splnit své závazky. Obecně lze vzoreček pro tyto ukazatele vyjádřit jako poměr toho, čím je možno platit (čítatel) a toho, co je nutno zaplatit (jmenovatel). (Knápková, & Pavelková, 2010)

Likvidnost znamená schopnost aktiv přeměnit se rychle a bez větších ztrát na peníze. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Běžná likvidita (likvidita 3. stupně)

$$\text{Běžná likvidita (3. stupně)} = \text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé závazky} \quad (10)$$

Běžná likvidita nám říká, kolikrát oběžná aktiva převyšují krátkodobé závazky. Je velmi citlivá na strukturu zásob a jejich oceňování a na strukturu pohledávek. (Sedláček, 2011)

Při výpočtu je dobré vyloučit neprodejné zásoby a nedobytné pohledávky z oběžných aktiv. Doporučená hodnota je mezi 1,5 – 2,5. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Pohotová likvidita (likvidita 2. stupně)

$$\text{Pohotová likvidita (2. stupně)} = (\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}) / \text{kr. závazky} \quad (11)$$

Nebo také:

$$\text{Pohotová likvidita} = (\text{kr. fin. majetek} + \text{kr. pohledávky}) / \text{kr. závazky} \quad (12)$$

Jedná se o úpravu předchozí běžné likvidity, kdy z oběžných aktiv jsou vyřazeny zásoby. V čitateli jsou tedy zastoupeny pouze peněžní prostředky, krátkodobé CP a krátkodobé pohledávky. Krátkodobé pohledávky jsou očištěné od nedobytných pohledávek, aby nezlepšovaly výsledek ukazatele.

Doporučená hodnota je mezi 1 – 1,5. Pokud by byla hodnota nižší než 1, bylo by to pro firmu velmi rizikové, protože by museli k vyrovnání svých krátkodobých závazků prodat část zásob. (Knápková, & Pavelková, 2010)

Okamžitá likvidita (likvidita 1. stupně)

$$\text{Okamžitá likvidita (1. stupně)} = \text{kr. fin. majetek} / \text{kr. závazky} \quad (13)$$

Existuje více doporučených hodnot. Většina autorů se shoduje na doporučené hodnotě mezi 0,2 – 0,5. Když hodnota vyjde vysoká, tak to znamená, že firma neefektivně nakládá s finančními prostředky. (Kubičková, & Jindřichovská, 2015)

Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti měří rozsah používání k financování cizí zdroje, tzn. měří zadluženost podniku. (Sedláček, 2011)

Podstatou ukazatele zadluženosti je hledání optimálního poměru mezi vlastním a cizím kapitálem, tzv. optimální kapitálovou strukturu. (Růčková, 2015)

Pomocí těchto ukazatelů můžeme zjistit finanční stabilitu podniku. (Hrdý, & Horová, 2009)

Celková zadluženost

$$\text{Celková zadluženost} = \text{cizí kapitál} / \text{celková aktiva} \quad (14)$$

Obecně lze říct, že čím větší je hodnota, tím větší je riziko věřitelů. (Růčková, 2015)

Hodnota by se měla pohybovat někde kolem 50 %, aby bylo zachováno zlaté bilanční pravidlo. Pokud vyjde více, znamená to, že je zastoupen vyšší podíl cizích

zdrojů, tzn. vyšší zadluženost. Opačně při nižší hodnotě než 50 % to znamená nižší zadluženost. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Koeficient samofinancování

$$\text{Koeficient samofinancování} = \text{vlastní kapitál} / \text{celková aktiva} \quad (15)$$

Je to tzv. doplněk k celkové zadluženosti. Součet koeficientu samofinancování a celkové zadluženosti se rovná 1 (100 %). Ukazatel vyjadřuje finanční nezávislost firmy. (Sedláček, 2011)

Finanční páka

$$\text{Finanční páka} = \text{celková aktiva} / \text{vlastní kapitál} \quad (16)$$

Jedná se převrácenou hodnotu koeficientu samofinancování. Ukazatel vyjadřuje, kolikrát převyšují celkové zdroje vlastní kapitál. Čím je hodnota větší, tím je nižší podíl vlastního kapitálu na celkových zdrojích, tzn. zvyšuje se míra zadlužení. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Úrokové krytí

$$\text{Úrokové krytí} = \text{EBIT} / \text{úroky} \quad (17)$$

Ukazatel nám říká, kolikrát je zisk vyšší než zaplacené úroky. Doporučená hodnota v zahraničí je trojnásobek až šestinásobek. (Růčková, 2015)

Míra zadlužení

$$\text{Míra zadlužení} = \text{cizí kapitál} / \text{vlastní kapitál} \quad (18)$$

Ukazatel roste s růstem cizích zdrojů. (Hrdý, & Horová, 2009)

Ukazatel nám říká, jak moc je vlastní kapitál zadlužen. Pokud je hodnota větší než 1, můžeme říct, že vlastní kapitál nepostačuje na úhradu dluhů. Pokud je menší než 1, tak to znamená, že vlastní kapitál postačí na úhradu dluhů. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Míra finanční samostatnosti

$$\text{Míra finanční samostatnosti} = \text{vlastní kapitál} / \text{cizí kapitál} \quad (19)$$

Ukazatel říká, kolik korun vlastního kapitálu připadne na úhradu jedné koruny cizího kapitálu. Hodnota by měla být kolem 1 (100 %). (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Ukazatele aktivity

Pomocí ukazatele aktivity můžeme měřit efektivnost hospodaření podniku se svými aktivy. Je-li aktiv hodně, podniku vznikají zbytečné náklady, které snižují výsledný zisk. Je-li aktiv naopak málo, podnik se musí vzdát zakázek a tím přichází o výnosy. (Sedláček, 2011)

Vázanost celkových aktiv

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \text{aktiva} / \text{roční tržby} \quad (20)$$

Lze ji nazývat také dobou obratu. Výsledkem je počet let, tedy doba, za kterou se obrátka uskuteční. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Ukazatel vyjadřuje intenzitu využití aktiv firmy s cílem dosáhnout tržeb. Čím nižší hodnotu ukazatel má, tím lepší to pro firmu je. Znamená to totiž, že se podnik zvětšuje i bez nutnosti zvyšování finančních zdrojů. (Sedláček, 2011)

Rychlost obratu celkových aktiv

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \text{roční tržby} / \text{aktiva} \quad (21)$$

Ukazatel vyjadřuje počet obrátek, tj. kolikrát se aktiva obrátí za určitý čas, nejčastěji 1 rok. Pokud nastane situace, kdy je obrat celkových aktiv vyšší než intenzita využití aktiv, pak by firma měla zvýšit své tržby nebo se zbavit některých aktiv. (Sedláček, 2011)

Rychlost obratu stálých aktiv

$$\text{Obrat stálých aktiv} = \text{roční tržby} / \text{stálá aktiva} \quad (22)$$

Ukazatel je používán zejména při rozhodování firmy o nákupu dalšího dlouhodobého majetku.

Rychlost obratu zásob

$$\text{Obrat zásob} = \text{roční tržby} / \text{zásoby} \quad (23)$$

Ukazatel vyjadřuje, kolikrát se zásoby obrátí v průběhu jednoho roku, tzn. kolikrát jsou prodány a znovu uskladněny. Jedna velká nevýhoda tohoto ukazatele spočívá v tom, že je často nadhodnocen. Je to způsobeno tím, že zásoby se uvádějí v pořizovacích (nákladových) cenách, zatímco tržby odrážejí tržní hodnotu. Pokud bychom namísto tržeb zvolili účet 504 (Prodané zboží), tuto nevýhodu bychom tím odstranili. Čím je hodnota ukazatele vyšší, tím příznivější to pro firmu je. Znamená to totiž, že firma

neváže své finanční prostředky do zásob, tzn. nemá zbytečné nelikvidní zásoby. Vysoký obrat zásob také způsobuje důvěryhodnost ukazatele běžné likvidity. V opačném případě, tedy pokud hodnota ukazatele je nízká, ale ukazatel běžné likvidity vysoký, to znamená, že firma vlastní zastaralé zásoby. (Sedláček, 2011)

Doba obratu zásob

$$\text{Doba obratu zásob} = \text{zásoby} / \text{průměrné denní tržby} \quad (24)$$

Ukazatel vyjadřuje průměrný počet dnů držení zásob do jejich spotřeby nebo prodeje. V případě výrobků a zboží ukazatel vyjadřuje rovněž jejich likviditu. Ukazatele lze počítat zvlášť pro jednotlivé druhy zásob. (Sedláček, 2011)

Doba obratu pohledávek

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \text{obchodní pohledávky} / \text{denní tržby na fakturu} \quad (25)$$

Ukazatel vyjadřuje hodnotu, za kterou se pohledávky přemění na peněžní prostředky. Čím je hodnota ukazatele nižší, tím rychleji firma dostává peněžní prostředky vázané v pohledávkách. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Rychlost obratu pohledávek

$$\text{Rychlost obratu pohledávek} = \text{tržby} / \text{obchodní pohledávky} \quad (26)$$

Ukazatel vyjadřuje, kolikrát se pohledávky v tržbách uhradily za dané období. Pro firmu jsou lepší vyšší hodnoty tohoto ukazatele. Znamená to totiž, že pohledávky dokončily vícekrát svůj koloběh, a tedy přinesly firmě peněžní prostředky a v nich obsažený zisk. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Doba obratu závazků

$$\text{Doba obratu závazků} = \text{závazky vůči dodavatelům} / \text{denní tržby na fakturu} \quad (27)$$

Ukazatel vyjadřuje dobu, za kterou jsou krátkodobé závazky uhrazeny. Optimální výsledky jsou zde opačné, než tomu bylo u předchozích ukazatelů. Pro firmu je lepší, kdy je hodnota ukazatele vyšší, protože si tím prodlužuje dobu využívání peněžních prostředků z obchodního úvěru. Pokud dodavatel prodloužení doby splatnosti nijak nepoplatní, jedná se o velmi snadno dostupný a levný zdroj financování. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Rychlost obratu závazků

$$\text{Rychlost obratu závazků} = \text{tržby} / \text{krátkodobé závazky} \quad (28)$$

Ukazatel vyjadřuje, kolikrát se závazky v tržbách otočily za dané období. Čím nižší hodnoty, tím lepší to pro firmu je. Jak již bylo řečeno výše u doby obratu závazků, firma může využívat delší dobu své peněžní prostředky, které by použila na zaplacení závazku.

Ukazatele tržní hodnoty

Tyto ukazatele jsou zajímavé především pro investory. Každého investora, který vloží své finanční prostředky do základního kapitálu firmy, zajímá návratnost svých investic. (Sedláček, 2011)

Rozdíl mezi těmito ukazateli a předchozími je v tom, že zatímco přechází ukazatelé vycházejí z účetních výkazů, tak ukazatele tržní hodnoty vycházejí z údajů na kapitálových trzích, které dále kombinují s údaji v účetních výkazech. (Kubíčková, & Jindřichovská, 2015)

Ukazatele využívající cash flow

Cílem těchto ukazatelů je analyzovat pozici finančních toků v podniku. Nejčastěji se CF počítá jako rozdíl příjmů a výdajů za běžnou činnost podniku, který nahrazuje nejčastěji u poměrových ukazatelů zisk. Výhoda CF oproti zisku je v tom, že CF není závislé na účetních postupech jako je například způsob odepisování, metody oceňování, tvorba rezerv a časové rozlišení. CF také méně reaguje a inflaci. (Sedláček, 2011)

2.2.4 Analýza soustav ukazatelů

Podnik lze také analyzovat soustavami ukazatelů, které mají obrovskou výhodu v tom, že slouží k posouzení celkové finanční situace firmy. Předchozí ukazatelé mají slabší vypovídací schopnost, protože analyzují pouze určité činnosti v podniku. Mezi analýzy soustav ukazatelů můžeme zařadit pyramidové soustavy. Dále sem patří různé bonitní a bankrotní modely. (Sedláček, 2011)

Pyramidové soustavy

Pyramidové soustavy spočívají v rozkladu určitého vrcholového ukazatele na součin, součet, podíl nebo rozdíl, tzv. příčinných ukazatelů. (Marek, 2009)

Cílem je určit vzájemné závislosti a vazby mezi ukazateli. Mezi nejstarší a zároveň nejnámější pyramidovou soustavu patří Du Pont rozklad, který je zaměřen na rozklad rentability vlastního kapitálu (ROE). (Růčková, 2015)

Bankrotní modely

Hlavní účel těchto modelů je informovat uživatele o hrozícím bankrotu firmy. Každá firma, které hrozí bankrot, se vyznačuje různými symptomy jako například může mít problémy s běžnou likviditou, rentabilitou celkového kapitálu apod. (Růčková, 2015)

Altmanův model

$$Z = 1,2 X_1 + 1,4 X_2 + 3,3 X_3 + 0,6 X_4 + 1 X_5 \quad (29)$$

Kde: X_1 ... pracovní kapitál / celková aktiva

X_2 ... nerozdělený zisk / celková aktiva

X_3 ... EBIT / celková aktiva

X_4 ... tržní kapitalizace / cizí kapitál

X_5 ... tržby / aktiva

Tento model je oblíben v České republice z důvodu jednoduchosti výpočtu. Výpočet spočívá v součtu hodnot pěti poměrových ukazatelů, přičemž každý z nich má stanovenou různou váhu. Tento model je určen pro firmy, které jsou veřejně obchodovatelné na burze. Hodnoty nižší než 1,2 značí pásmo bankrotu, hodnoty mezi 1,2 a 2,9 značí pásmo šedé zóny a hodnot nad 2,9 značí pásmo prosperity. (Růčková, 2015)

$$Z = 0,717 X_1 + 0,847 X_2 + 3,107 X_3 + 0,42 X_4 + 0,998 X_5 \quad (30)$$

Není-li společnost veřejně obchodovatelná na burze, je použit vzorec č. 30. Hodnoty nižší než 1,81 značí pásmo bankrotu, hodnoty mezi 1,81 a 2,99 značí pásmo šedé zóny a hodnoty nad 2,99 značí pásmo prosperity. V pásmu šedé zóny nelze určit, zda nastane problém či nikoli. (Hrdý, & Horová, 2009)

Index IN95

$$IN95 = V1 * A + V2 * B + V3 * C + V4 * D + V5 * E - V6 * F \quad (31)$$

Kde: A ... aktiva / cizí kapitál

B ... EBIT / nákladové úroky

C ... EBIT / celková aktiva

D ... celkové výnosy / celková aktiva

E ... oběžná aktiva / krátkodobé závazky a úvěry

F ... závazky po lhůt splatnosti / výnosy

V1 až V6 ... váhy jednotlivých ukazatelů

Výpočet je obdobný jako u Altmanova modelu, pouze váhy jednotlivých ukazatelů jsou určeny váženým průměrem hodnot těchto ukazatelů v odvětví. Hodnoty vyšší než 2 značí dobrou finanční situaci, hodnoty mezi 1 a 2 značí šedou zónu a hodnoty nižší než 1 značí špatnou finanční situaci. (Růčková, 2015)

Bonitní modely

Hlavním účelem těchto modelů je informovat uživatele o finančním zdraví podniku. Jejich cílem je zařadit podnik mezi dobré či špatné firmy, tzn. porovnávají firmy v daném odvětví. (Růčková, 2015)

Index IN99

$$IN99 = - 0,017 * A + 4,573 * C + 0,481 * D + 0,015 * E \quad (32)$$

Písmena ve vzorci jsou definována stejně jako u vzorce č. 31. Tento index je vytvořen z pohledu vlastníka. Hodnoty vyšší než 2,07 značí, že podnik dosahuje kladné hodnoty zisku, hodnoty mezi 1,42 a 2,07 značí nejednoznačnou situaci, ale podnik spíše tvoří hodnotu, hodnoty mezi 1,089 a 1,42 značí nerozhodnout situaci, tzn. podnik má přednosti, ale i problémy, hodnoty mezi 0,684 a 1,089 značí, že podnik spíše netvoří hodnotu a hodnoty nižší než 0,684 značí, že podnik má zápornou hodnotu ekonomického zisku. (Sedláček, 2011)

G-index

$$G = 3,412 X1 + 2,226 X2 + 3,277 X3 + 3,149 X4 - 2,063 X5 \quad (33)$$

Kde: X1 ... nerozdělený výsledek hospodaření / celková pasiva

X2 ... výsledek hospodaření před zdaněním / celková pasiva

X3 ... výsledek hospodaření před zdaněním / výnosy

X4 ... CF / celková pasiva

X5 ... zásoby / výnosy

Jedná se o zemědělský bonitní model, který byl vytvořen Ing. Gurčíkem, který vycházel z Altmanova modelu, indexu bonity a CH-indexu. Pomocí t-testů z nich vybral 5 ukazatelů a z nich vytvořil tento vzorec. Hodnoty vyšší než 1,8 značí prosperující

podniky, hodnoty mezi -0,6 a 1,8 značí průměrné podniky a hodnoty pod -0,6 značí neprosperující podniky. (Gurčík, 2002)

Index IN05

$$IN05 = 0,13 * A + 0,04 * B + 3,97 * C + 0,21 * D + 0,09 * E \quad (34)$$

Písmena ve vzorci jsou definována stejně jako u vzorce č. 31. Jedná se o kombinaci bonitního a bankrotního modelu, tzn. je spojen věřitelský a vlastnický pohled. Hodnoty vyšší než 1,6 značí dobrou finanční situaci, hodnoty mezi 0,9 a 1,6 značí šedou zónu a hodnoty menší než 0,9 značí špatnou finanční situaci. (Sedláček, 2011)

2.3 Databáze FADN

Zemědělská účetní datová síť FADN (Farm Accountancy Data Networking) byla založena v roce 1965 nařízením Rady č. 79/65/EHS. Systém FADN představuje každoroční statistické výběrové šetření hospodářských výrobků zemědělských podniků, spadající pod Generální ředitelství Evropské komise pro zemědělství a rozvoj venkova (DG AGRI). Hlavním cílem této databáze je sběr dat ze zemědělských podniků a pomocí nich analyzovat ekonomiku různých typů farem. Fungování sítě spadá pod Evropskou unii. Systém FADN je hlavním nástrojem Evropské komise pro posouzení příjmů zemědělských podniků a pro posouzení dopadů zemědělské politiky. V jednotlivých členských zemích EU jsou tzv. Kontaktní pracoviště FADN, která mají za úkol sběr a zpracování dat. FADN zahrnuje celkem přes 80 tisíc respondentů, kteří reprezentují cca 5 milionů zemědělských podniků ve všech členských státech EU. Do šetření jsou zahrnuty pouze podniky, které reprezentují daný stát, a které pokrývají cca 90 % celkové zemědělské produkce EU. Data jsou shromažďována formou dotazníku, který obsahuje cca 1 tisíc položek na podnik. Údaje jednotlivých zemědělských podniků jsou zajištěny mlčenlivostí, tzn. zveřejňované jsou pouze hromadné výsledky skupin podniků. Sběr informací obsahuje fyzické a strukturální údaje (např. vstup pracovní síly, stavy zvířat, obdělávaná půda apod.) a ekonomické údaje (např. produkce, stav zásob, aktiv apod.). Každoročně jsou zveřejňovány výsledky v podobě tzv. standartních výstupů FADN za podniky z hlediska ekonomické velikosti, výrobního zaměření a regionu. Je to soubor ukazatelů, který poskytuje pohled na hospodářské výsledky a ekonomickou situaci zemědělského podniku nebo skupiny podniků. Největší výhodou systému FADN spočívá v jednotné metodice, která není závislá na účetních standardech každé země, tzn. díky

ní můžeme porovnávat ekonomické výsledky zemědělských podniků všech právních forem a specializací ve všech členských státech EU. (Hanibal, 2019)

2.3.1 FADN v ČR

Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky (VÚZE) se stal kontaktním pracovištěm v České republice v roce 2003 na základě rozhodnutí ministerstva zemědělství. Hlavním úkolem VÚZE je zajištění zpracování a kontroly dat a následné posílání dat v anonymizované podobě Evropské komisi (DG AGRI). V roce 2008 došlo k přejmenování instituce na Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI). (Hanibal, 2018)

Údaje z databáze FADN jsou v České republice velmi využívány např. ministerstvem zemědělství, které na základě dat řeší aktuální problémy, analyzuje zemědělské politiky apod. Dále jsou také využívány Českým statistickým úřadem pro různé statistiky v oblasti zemědělství. Databáze je také velmi využívána na vysokých školách pro různé výzkumné projekty. (Hanibal, 2018)

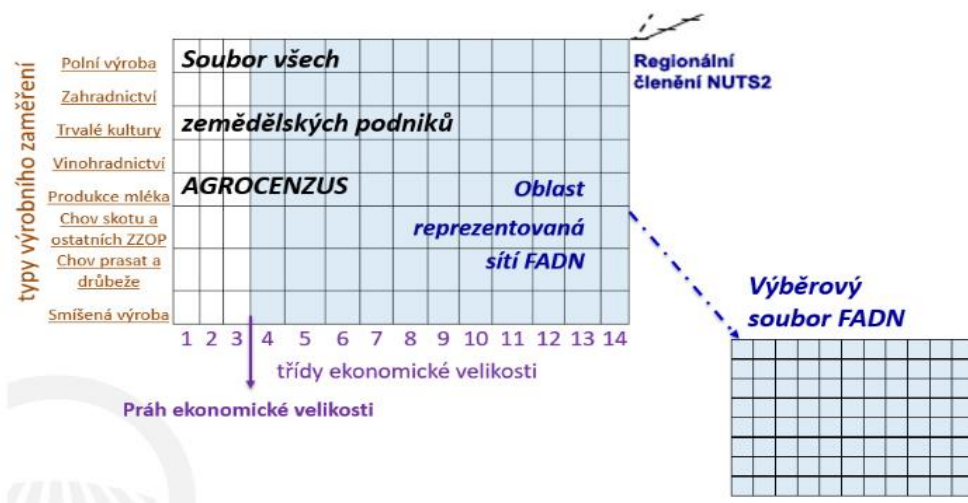
2.3.2 Výběr podniků do sítě FADN

Pro účely výběrového šetření byl zaveden speciální klasifikační systém zemědělských podniků. Pomocí něhož můžeme každý podnik zařadit podle ekonomické velikosti a určit výrobní zaměření. Ekonomická velikost je stanovena intervalem hodnot celkové standardní produkce podniku. Je zde celkem 14 intervalů klasifikace ekonomické velikosti, vyjádřených v eurech. Existuje tzv. práh ekonomické velikosti, který určuje hranici mezi třetí a čtvrtou třídou ekonomické velikosti, to je částkou 8 000 eur. Podniky spadající pod práh ekonomické velikosti nejsou brány v úvahu do výběrového souboru FADN. Výrobní zaměření je určováno jako podíl produkce jednotlivých odvětví na celkové standardní produkci zemědělského podniku. Je zde celkem 9 tříd klasifikace výrobního zaměření, přičemž do výběrového souboru je bráno pouze 8 tříd. Poslední, devátá třída (neklasifikované podniky), nepřipadá v úvahu. (Hanibal, 2018)

Obrázek 1: Schéma výběru podniků do sítě FADN

Schéma sestavení Plánu výběru podniků sítě FADN

Zdroj: (Hanibal, 2018)

3 Cíl a metodika

Cílem práce je zhodnotit vliv výrobního zaměření zemědělského podniku na jeho ekonomickou situaci. K dosažení cíle byla využita veřejná databáze FADN. Vývoj zemědělských podniků byl hodnocen v období 5 let, a to v letech 2013-2017.

Podklady pro finanční analýzu jednotlivých skupin ukazatelů byly získány z veřejné databáze FADN, které jsou veřejně dostupné na stránkách Evropské komise (https://ec.europa.eu/agriculture/rica/database/consult_std_reports_en.cfm). Použitá vstupní data jsou uvedena v přílohách. Získaná data byla aplikována na analýzu poměrových ukazatelů, a to zejména na ukazatele rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti.

- rentabilita aktiv
- rentabilita tržeb
- nákladovost
- běžná likvidita
- celková zadluženost
- obrat aktiv

Popis těchto ukazatelů je podrobně rozebrán v kapitole 2.

Jako doplňkové ukazatele byly aplikovány další 4 ukazatele, které byly vybrány z položek výstupů FADN, a které byly srovnány v čase podle výrobních zaměření. Jedná se o tyto ukazatele:

- výnosy na ha využívané zemědělské půdy (EUR/ha)
- provozní dotace (v EUR)
- podíl provozních dotací na výnosech
- produktivita práce = výnosy / vstup pracovní síly přepočtený na AWU¹)

Tyto poměrové a některé doplňkové ukazatele byly upravené podle ukazatelů ekonomických výsledků podle metodiky FADN EU (viz. obrázek č. 2)

---

¹ AWU (Annual Work Unit) = představuje pracovní aktivitu celoročně pracujícího pracovníka na plný úvazek pouze za zemědělskou činnost, tzn. počet hodin, který odpovídá počtu skutečně odpracovaných hodin v rámci plného pracovního úvazku v zemědělství (1 AWU = 1 800 hod). Nezahrnuje v sobě státní svátky, dny pracovní neschopnosti, přestávky na jídlo, placenou dovolenou na zotavenou apod.

Obrázek 2: Ukazatele ekonomických výsledků podle metodiky FADN EU

ODVOZENÍ UKAZATELŮ EKONOMICKÝCH VÝSLEDKŮ PODLE METODIKY FADN EU

Celková zemědělská produkce Total output			Saldo provozních dotací a daní Balance current subsidies & taxes	
Produkce RV Output crops & crop products	Produkce ŽV Output livestock & livestock products	Ostatní produkce Other output		
Výrobní spotřeba Intermediate consumption		Hrubá přidaná hodnota Gross farm income		
Přímé náklady Specific costs	Ostatní věcné náklady Farming overheads			
		Odpisy Depreciation	Čistá přidaná hodnota Farm Net Value Added	Saldo investičních dotací a daní Balance subsidies & taxes on investment
Externí faktory External factors			Důchod ze zemědělské činnosti Family Farm Income	
Mzdové náklady Wages	Pachtovní Rent	Úroky Interest		

Zdroj: (Hanibal, 2018)

Obrázek č. 2 zobrazuje schéma jednotlivých ukazatelů podle metodiky FADN EU. Podle těchto výsledků byly upraveny poměrové a doplňkové ukazatele uvedené výše. Úprava spočívala v zisku, tržbách a výnosech. Namísto zisku byl použit rozdíl čisté přidané hodnoty a externích faktorů, a to z toho důvodu, že se tento výsledek hospodaření podobá nejvíce výsledku hospodaření v České republice. Namísto tržeb byla použita celková zemědělská produkce (resp. celková produkce). Namísto výnosů byl použit součet celkové zemědělské produkce a salda provozních dotací a daní.

Jak již bylo zmíněno výše, cílem je zhodnotit vliv výrobního zaměření zemědělského podniku na jeho ekonomickou situaci. Systém FADN obsahuje celkem 8 typů výrobního zaměření, které jsou vypsány v tabulce č. 2.

Tabulka 2: Klasifikace výrobního zaměření

Typy výrobního zaměření	
1.	Polní výroba
2.	Zahradnictví
3.	Trvalé kultury
4.	Vinohradnictví
5.	Produkce mléka
6.	Chov skotu a ostatních zvířat zkrmujiících objemnou pící
7.	Chov prasat a drůbeže
8.	Smišovaná výroba

Zdroj: vlastní tvorba podle (Hanibal, 2019)

Pro účely této práce byla použita výrobní zaměření č. 1, 5, 6, 7, 8. Ostatní výrobní zaměření nebyla obsažena v praktické části, protože existuje velmi málo podniků v České republice, které se těmito zaměřeními zabývají.

V konečné fázi práce byla jednotlivá výrobní zaměření České republiky porovnána s dalšími zeměmi Evropské unie. Pro srovnání byly vybrány tyto země: Německo, Rakousko a Polsko.

Jedná se o země, které přímo sousedí s Českou republikou, což znamená, že půdní a klimatické podmínky jsou zde velmi podobné. Mezi vybrané státy bylo zařazeno Německo jako významný producent Evropské unie.

Pro mezinárodní srovnání se třemi státy Evropské unie bylo vybráno celkem 5 ukazatelů z výše uvedených, a to: rentabilita aktiv, nákladovost, obrat aktiv, podíl provozních dotací na výnosech a produktivita práce.

4 Praktická část

4.1 Základní charakteristika zemědělských podniků podle výrobního zaměření

Průměrný podnik zabývající se převážně polní produkcí hospodařil v letech 2013-2017 na výměře přibližně 200 ha zemědělské půdy. Vstup pracovní síly se celkem pohyboval kolem 4 AWU/podnik. Celková zemědělská produkce se pohybovala kolem 250 tis. EUR, z toho produkce rostlinné výroby tvořila zhruba 85 %, cca 5 % tvořila produkce živočišné výroby a zbylou část tvořila ostatní produkce.

Průměrný podnik zabývající se produkcí mléka hospodařil v letech 2013-2017 na výměře cca 300 ha zemědělské půdy. Vstup pracovní síly se pohyboval přibližně kolem 11 AWU/podnik. Celková zemědělská produkce se pohybovala kolem 500 tis. EUR. Z toho je nejvíce zastoupená produkce živočišné výroby, která tvořila přibližně 58 %. Produkce rostlinné výroby tvořila 30 %.

Průměrný podnik zabývající se chovem skotu a ostatních zvířat zkrmujičích objemnou pící hospodařil v letech 2013-2017 na výměře cca 140 ha zemědělské půdy. Vstup pracovní síly se pohyboval kolem 3 AWU/podnik. Celková zemědělská produkce byla cca 70 tis. EUR, z toho tvořila cca 35 % produkce rostlinné výroby a 50 % produkce živočišné výroby.

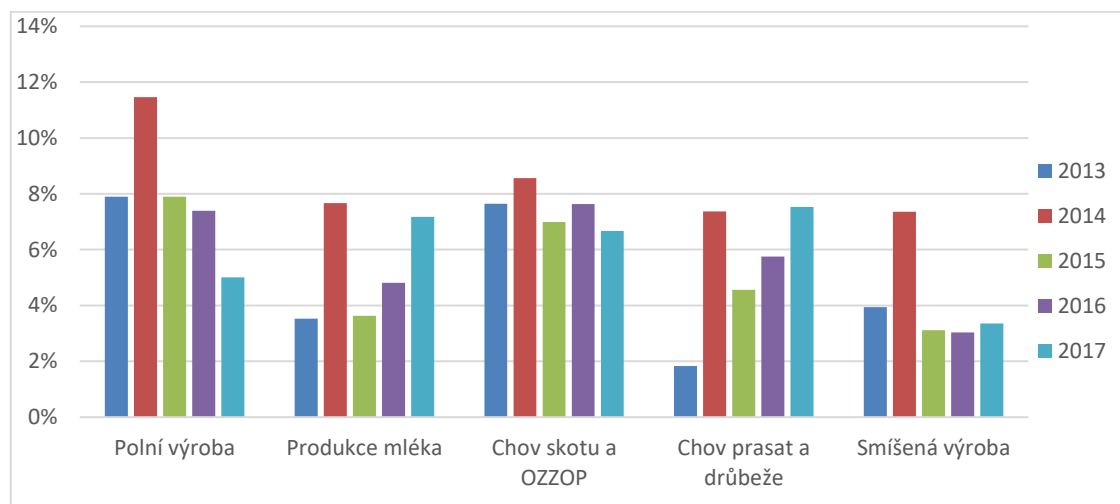
Průměrný podnik zabývající se chovem prasat a drůbeže hospodařil v letech 2013-2017 na výměře přibližně 70 ha zemědělské půdy. Vstup pracovní síly se pohyboval kolem 11 AWU/podnik. Celková zemědělská produkce byla přibližně 1,467 tis. EUR, z toho produkce živočišné výroby tvořila cca 91 % a 5 % produkce rostlinné výroby.

Průměrný podnik zabývající se smíšenou výrobou hospodařil v letech 2013-2017 na výměře přibližně 360 ha zemědělské půdy. Vstup pracovní síly se pohyboval kolem 11 AWU na podnik. Celková zemědělská produkce se pohybovala kolem 600 tis. EUR, z toho 48 % tvořila produkce rostlinné výroby a 42 % produkce živočišné výroby.

4.2 Výsledky ČR podle výrobního zaměření

Pro účely finanční analýzy byly spočítány vybrané ukazatele rentability, likvidity, zadluženosti a aktivity.

Graf 1: Rentabilita aktiv

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

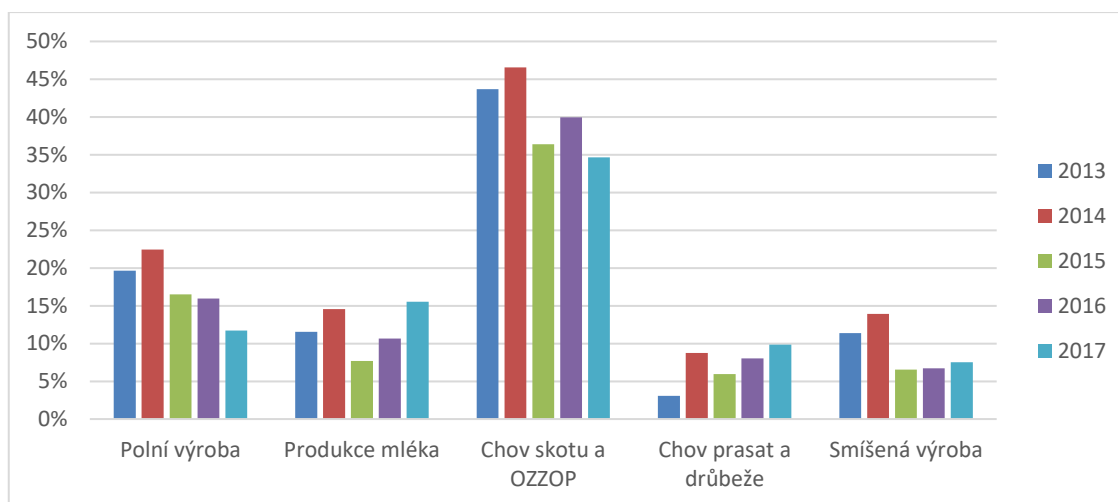
Na grafu č. 1, který zachycuje rentabilitu aktiv ve sledovaném období, můžeme vidět, že nejvyšší rentabilita podle výrobního zaměření byla u polní výroby v roce 2014. Toto zvýšení bylo způsobeno zejména poklesem aktiv, a to přibližně o 22 %. Daný rok došlo také ke zvýšení čisté přidané hodnoty o necelých 4,9 % oproti předchozímu roku.

Naopak nejnižší hodnoty dosáhlo výrobní zaměření chov prasat a drůbeže, které mělo rentabilitu aktiv v roce 2013 pouze 2 %. V tomto roce mělo totiž nejnižší hodnotu čisté přidané hodnoty. Další rok se čistá přidaná hodnota zvýšila o necelých 46 % oproti předchozímu roku, také hodnota aktiv daný rok klesla přibližně o 27 %, což způsobilo zvýšení výsledné rentability aktiv. V dalším roce opět čistá přidaná hodnota klesla přibližně o 12 %. V posledních třech letech tohoto výrobního zaměření můžeme zaznamenat rostoucí trend, který byl způsoben tím, že tempo růstu čisté přidané hodnoty rostlo rychleji než tempo růstu aktiv a externích faktorů.

Produkce mléka a smíšená výroba zaznamenaly stejně jako chov prasat a drůbeže značný nárůst v roce 2014 oproti předchozímu roku. Důvodem byl nárůst čisté přidané hodnoty a pokles aktiv stejně jako tomu bylo u chovu prasat a drůbeže. Produkce mléka měla také velmi podobný rostoucí trend v posledních třech letech stejně jako chov prasat a drůbeže.

Chov skotu a OZZOP² se oproti ostatním výrobním zaměřením moc neměnila. Rentabilita aktiv se pohybovala mezi 6-9 %.

Graf 2: Rentabilita tržeb

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Na následujícím grafu č. 2, který ukazuje rentabilitu tržeb, můžeme vidět, že nejvyšší ziskovosti tržeb ve všech letech dosáhlo výrobní zaměření chov skotu a OZZOP. Hodnoty byly jednoznačně vysoké, což bylo způsobeno tím, že dané výrobní zaměření vytvořilo v každém sledovaném období nejnižší hodnotu celkové zemědělské produkce.

Oproti tomu nejnižších hodnot v prvních třech letech dosahovalo výrobní zaměření chov prasat a drůbeže, a to z toho důvodu, že naopak disponovalo nejvyšším množstvím celkové zemědělské produkce. Ačkoli se hodnota celkové zemědělské produkce tohoto výrobního zaměření zvyšovala, tak jak lze vidět na grafu, rentabilita tržeb neustále rostla. Pouze v roce 2015 hodnota mírně klesla oproti předchozímu roku. V posledních dvou letech dosahovala nejnižších hodnot smíšená výroba.

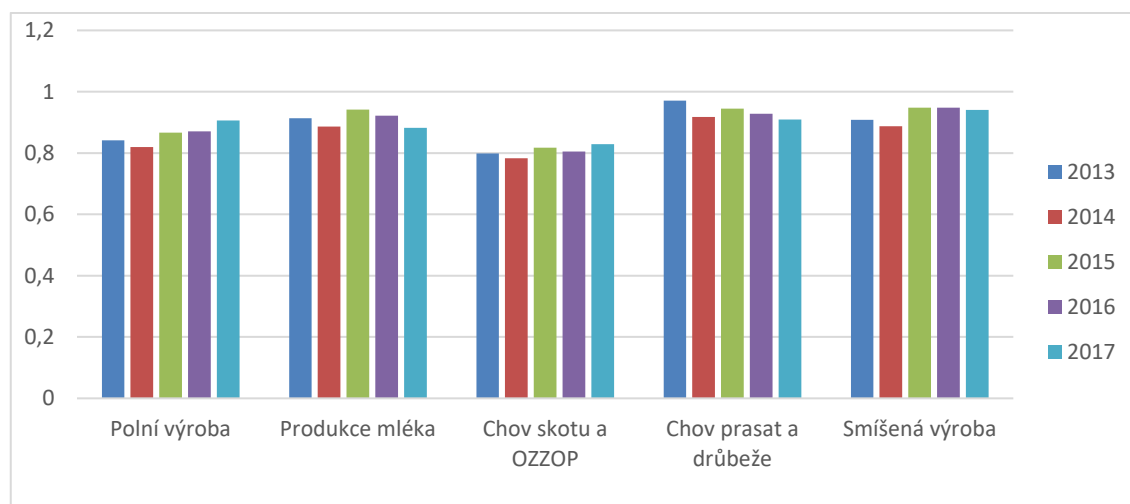
Všechna výrobní zaměření měla v analyzovaném období rentabilitu tržeb vyšší než nula, ale pouze tři výrobní zaměření dosahovala hodnot vyšších než 10 %, což je v praxi bráno jako doporučená hodnota. Jednalo se o polní výrobu, produkci mléka, vyjma roku 2015 a již zmiňovaný chov skotu. Produkce mléka v roce 2015 meziročně klesla z důvodu růstu celkové zem. produkce přibližně o 21 % a poklesu čitatele přibližně o 37 %. V posledních dvou letech došlo u produkce mléka opět k nárůstu čitatele. To zároveň způsobilo i růst tržeb.

² OZZOP = ostatní zvířata zkrмлиující objemnou píci

Polní výroba měla od roku 2014 klesající trend, přičemž v roce 2015 rentabilita tržeb klesla z 22 % na 16 %. To způsobil zejména pokles čisté přidané hodnoty o cca 17 %.

Smišená výroba dosahovala první dva roky hodnot mezi 11-14 %, ale v posledních třech letech dosahovala hodnot cca 8 %. To bylo způsobeno poklesem čitatele, tedy rozdílem čisté přidané hodnoty a externích faktorů. V roce 2015 došlo totiž ke snížení čitatele přibližně o 54 % oproti roku 2014.

Graf 3: Nákladovost

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

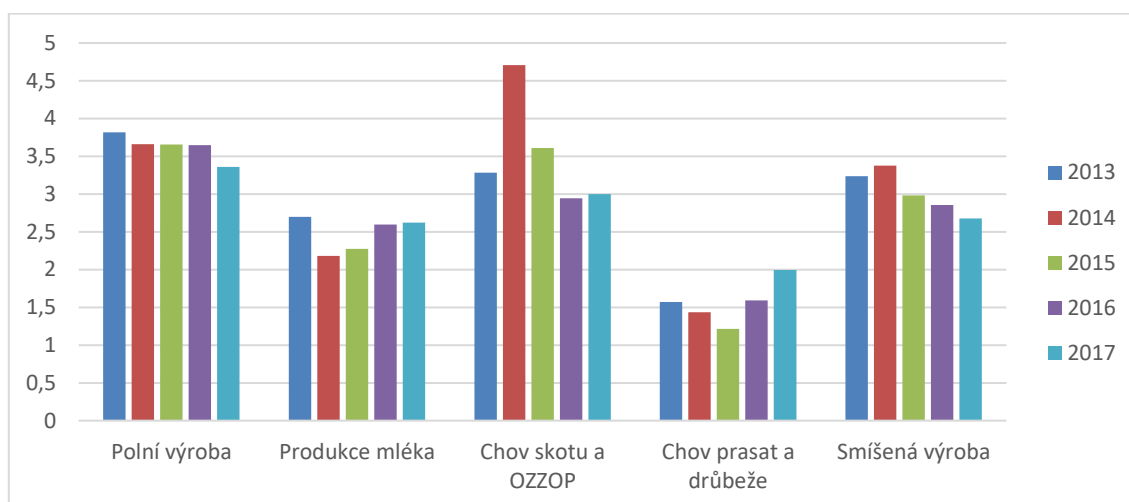
Jak je vidět na grafu č. 3, nákladovost nepřesahovala ani u jednoho výrobního zaměření hodnotu 1. Můžeme tedy říct, že u všech výrobních zaměření převyšují výnosy nad náklady.

Nejnižší nákladovost ve sledovaném období lze vidět u chovu skotu a OZZOP, kde se hodnota pohybovala kolem 0,8. Naopak nejvyšší nákladovost, která dosáhla až 0,97, můžeme vidět v prvním roce u chovu prasat a drůbeže. Poté hodnoty začaly klesat, z důvodu růstu výnosů. Stejně tak tomu bylo u produkce mléka. V posledních třech letech dosáhla nejvyšších hodnot smíšená výroba, která v roce 2015 vzrostla oproti předchozímu roku o 6,7 %, z důvodu nárůstu jak nákladů, tak výnosů. U polní výroby můžeme vidět mírně rostoucí trend, který byl způsoben poklesem výnosů.

Hodnota tohoto ukazatele by měla být v čase klesající. Jak je vidět na grafu, tuto podmínku nesplnilo žádné výrobní zaměření, vyjma posledních třech let u produkce mléka a chovu prasat a drůbeže.

Graf 4: Běžná likvidita

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Na grafu běžné likvidity neboli likvidity 3. stupně můžeme vidět, vyjma výrobního zaměření chov prasat a drůbeže a vyjma dvou let u produkce mléka, že všechna výrobní zaměření dosahovala vyšších hodnot než doporučených 2,5. Můžeme tedy říct, že jejich platební schopnost byla velmi pozitivní. Ovšem vznikají nám otázky, jak je to s likvidností oběžných aktiv a zda takto vysoká likvidita není v nesouladu s rentabilitou.

Chov prasat a drůbeže dosahovalo optimálních hodnot, pouze v roce 2015 mírně kleslo pod doporučenou hodnotu, neboť vzrostly krátkodobé závazky přibližně o 54 %. Od tohoto roku můžeme zaznamenat rostoucí trend, což bylo způsobeno zvýšením oběžného majetku, a to zejména ostatních oběžných aktiv. Výrobní zaměření chov prasat a drůbeže tedy dokázalo dostát svým krátkodobým závazkům z oběžných aktiv.

U produkce mléka můžeme vidět optimální hodnoty v letech 2014 a 2015. V roce 2014 došlo ke snížení oběžných aktiv, zejména ostatního oběžného majetku, který klesl o cca 24 %. To způsobilo pokles běžné likvidity oproti předchozímu roku. Od roku 2014 můžeme zaznamenat rostoucí trend, který byl způsoben růstem ostatního oběžného majetku.

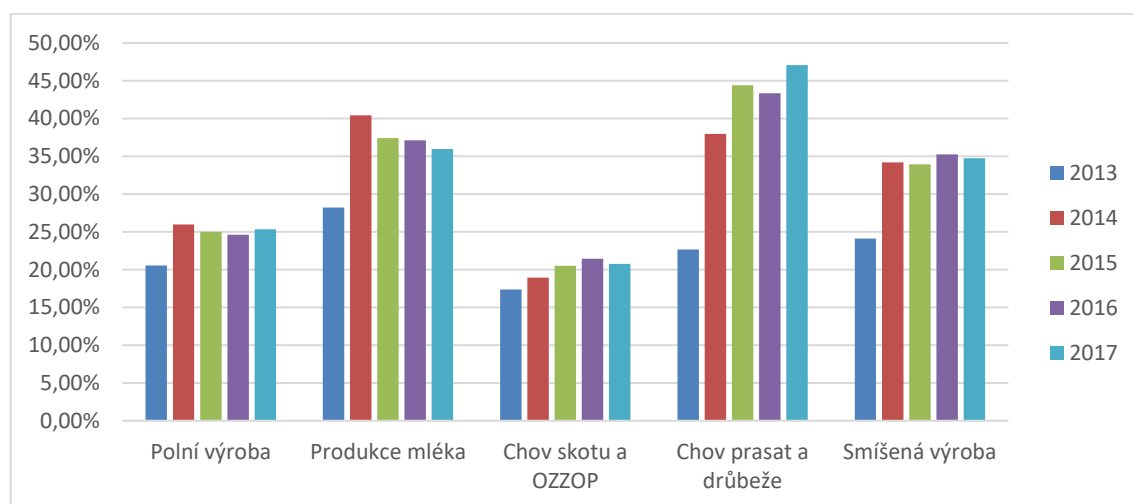
Nejvyšší hodnoty dosáhlo v roce 2014 výrobní zaměření chov skotu a OZZOP, kdy došlo k nárůstu ostatních oběžných aktiv o cca 29 % a poklesu krátkodobých závazků.

V ostatních letech nejvyšších hodnot dosahovala polní výroba. To způsobilo zejména malé množství krátkodobých závazků oproti oběžným aktivům. U polní výroby se objevil v celém sledovaném období mírně klesající trend běžné likvidity. Ovšem ani tento

pokles neznamenal nic negativního, neboť hodnota byla stále výrazně nad doporučenou hodnotou 2,5.

Další mírně klesající trend můžeme také vidět v posledních třech letech u smíšené výroby. Smíšená výroba první dva roky mírně rostla, poté v roce 2015 výrazně klesla z důvodu nárůstu krátkodobých závazků přibližně o 22 % oproti předchozímu roku.

Graf 5: Celková zadluženost

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Jak je patrné z následujícího grafu č. 5, který ukazuje zadluženost jednotlivých výrobních zaměření, s nejvyšší zadlužeností se potýkalo výrobní zaměření chov prasat a drůbeže, vyjma roků 2013 a 2014. V těchto letech byl chov prasat a drůbeže mírně převýšen produkcí mléka.

U všech výrobních zaměření v analyzovaném období převyšovaly dlouhodobé závazky nad krátkodobými. Dlouhodobé závazky tvořily zhruba 60-70 % cizího kapitálu a krátkodobé závazky tvořily 30-40 % cizího kapitálu. Pouze u chovu prasat a drůbeže tomu bylo naopak, tedy převyšovaly zde krátkodobé závazky nad dlouhodobými. To je zobrazeno v následující tabulce č. 3, která zobrazuje poměr krátkodobých a dlouhodobých závazků k celkovému cizímu kapitálu.

V roce 2014, kdy zadluženost rapidně vzrostla u chovu prasat a drůbeže, to bylo způsobeno nárůstem dlouhodobých závazků o necelých 62 % a nárůstem krátkodobých závazků o cca 12 %. V dalším roce dlouhodobé závazky sice klesly o necelých 9 %, ovšem dlouhodobé závazky vzrostly téměř o 54 % oproti roku 2015. V posledním roce dlouhodobé závazky opět vzrostly, a to zhruba o 49 % oproti roku 2016. Krátkodobé závazky se v posledním roce zvýšily o pouhé 1 %.

Produkce mléka vykazovala oproti ostatním výrobním zaměřením nejvyšší hodnoty v roce 2013 a 2014. Od roku 2014 měla produkce mléka mírně klesající trend celkové zadluženosti.

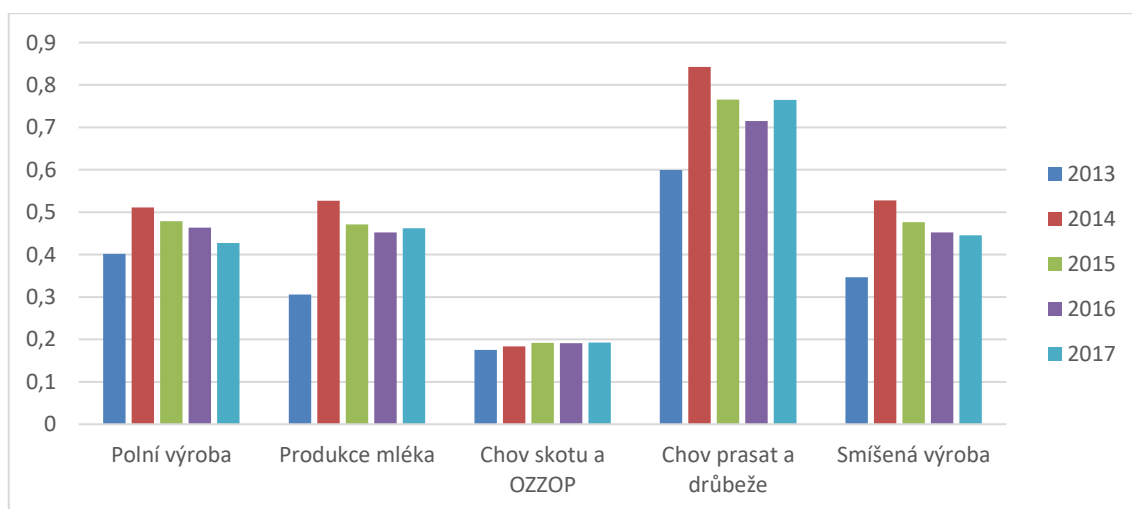
Nejnižší celkovou zadluženost vykazovalo výrobní zaměření chov skotu a OZZOP, a to ve všech obdobích. Smíšená výroba zaznamenala značný nárůst zadluženosti mezi lety 2013 a 2014. To bylo způsobeno zejména poklesem aktiv o necelých 31 %.

Tabulka 3: Poměr krátkodobých a dlouhodobých závazků k cizímu kapitálu

Polní výroba	2013	2014	2015	2016	2017
krátkodobé závazky	35 %	37 %	38 %	38 %	38 %
dlouhodobé závazky	65 %	63 %	62 %	62 %	62 %
Produkce mléka	2013	2014	2015	2016	2017
krátkodobé závazky	31 %	32 %	34 %	31 %	33 %
dlouhodobé závazky	69 %	68 %	66 %	69 %	67 %
Chov skotu a OZZOP	2013	2014	2015	2016	2017
krátkodobé závazky	38 %	33 %	34 %	36 %	36 %
dlouhodobé závazky	62 %	67 %	66 %	64 %	64 %
Chov prasat a drůbeže	2013	2014	2015	2016	2017
krátkodobé závazky	81 %	74 %	83 %	61 %	51 %
dlouhodobé závazky	19 %	26 %	17 %	39 %	49 %
Smíšená výroba	2013	2014	2015	2016	2017
krátkodobé závazky	32 %	31 %	35 %	34 %	36 %
dlouhodobé závazky	68 %	69 %	65 %	66 %	64 %

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Graf 6: Obrat aktiv

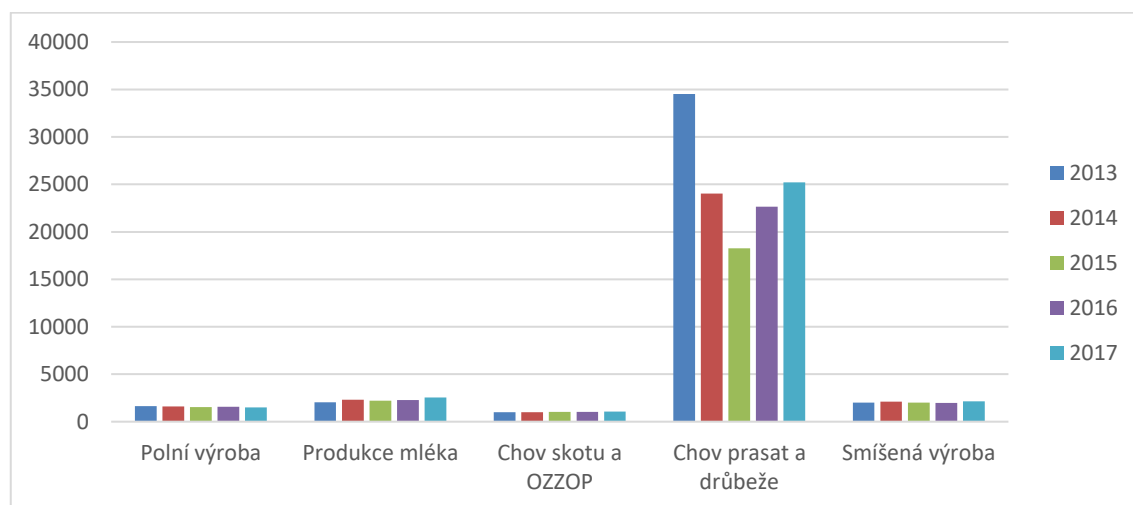
Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Na grafu č. 6, který zobrazuje obrat aktiv, je vidět, že nejvyšších hodnot dosahovalo výrobní zaměření chov prasat a drůbeže. Nejvyšší hodnotu mělo v roce 2014, kdy došlo k poklesu aktiv přibližně o 28 %. Značný nárůst v roce 2014 z důvodu poklesu aktiv můžeme vidět také u ostatních výrobních zaměření vyjma chovu skotu a OZZOP. V dalších letech u chovu prasat a drůbeže můžeme vidět klesající trend a v posledním roce se hodnota obratu aktiv opět zvýšila. To bylo způsobeno rychlejším tempem růstu zemědělské produkce, kdy se hodnota oproti roku 2016 zvýšila o zhruba 18 %, zatímco hodnota aktiv se zvýšila o necelých 11 %.

Chov skotu a OZZOP měl ve sledovaném období téměř konstantní trend, neboť toto výrobní zaměření mělo téměř neměnnou hodnotu zemědělské produkce a aktiv.

Jak můžeme vidět, polní výroba, produkce mléka a smíšená výroba měly velmi podobný průběh obratu aktiv ve sledovaném období. Polní výroba měla od roku 2014 mírně klesající trend, což bylo zapříčiněno mírným poklesem zemědělské produkce a aktiv. Mírně klesající trend měla také smíšená výroba.

Graf 7: Výnosy (EUR/ha)

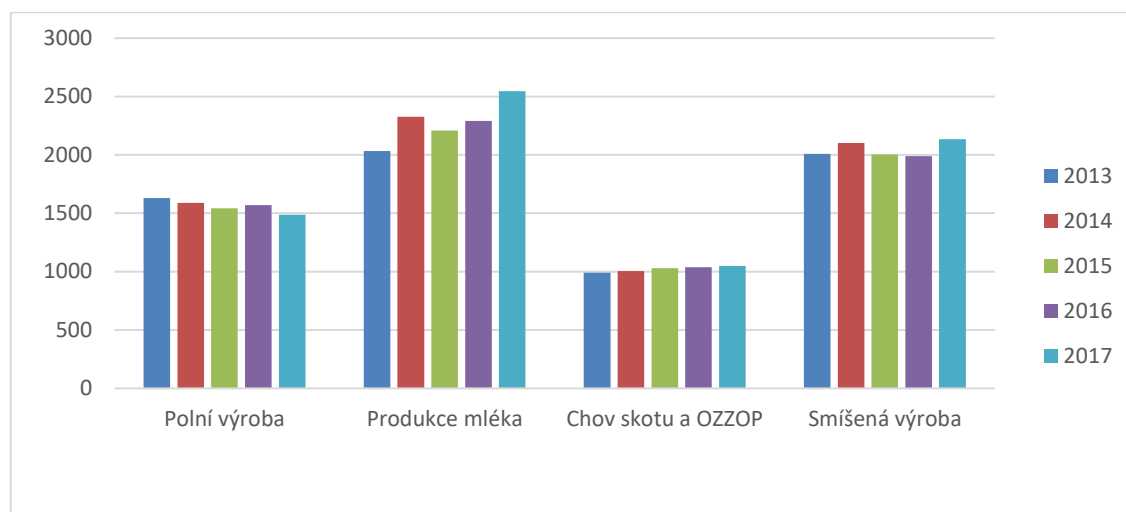

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Jak je vidět na grafu č. 7, nejvyšší výnosy přepočtené na hektar mělo výrobní zaměření chov prasat a drůbeže, přičemž nejvyšší hodnotu vykazovalo v roce 2013, kde počet hektarů zemědělské půdy byl oproti ostatním rokům nejnižší. Jak je již zmíněno v základní charakteristice, chov prasat a drůbeže hospodařil na nejnižší výměře zemědělské půdy a zároveň dosahoval nejvyšších hodnot zemědělské produkce, proto byly jeho hodnoty tak vysoké.

Oproti tomu chov skotu a OZZOP dosahoval v daném období nejnižších hodnot celkové zemědělské produkce na hektar, a to z toho důvodu, že měl ve sledovaném období nejnižší hodnoty zemědělské produkce. Což je opět zmíněno v základní charakteristice.

Graf 8: Výnosy (EUR/ha) - bez chovu prasat a drůbeže

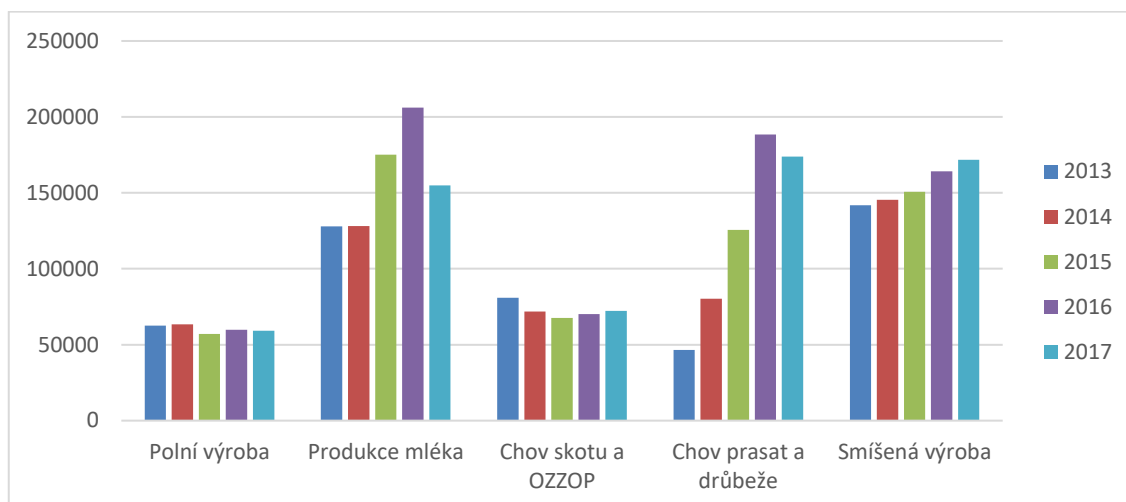
Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Po odebrání chovu prasat a drůbeže z grafu č. 7 z důvodu přehlednosti můžeme na dalším grafu č. 8 vidět, že polní výroba měla mírně klesající trend. Mírně klesající trend můžeme také vidět u smíšené výroby v letech 2014-2016.

U produkce mléka se hodnota v roce 2014 zvýšila, což způsobil nárůst výnosů o 14 %. V posledním roce se hodnota opět zvýšila, i přesto, že výnosy klesly o 16 %. Zvýšení totiž způsobil pokles zemědělské půdy přibližně o 24 %.

Na dalších dvou grafech bude pozornost věnována provozním dotacím, které jsou nedílnou a velmi důležitou součástí každého zemědělského podniku.

Graf 9: Provozní dotace (EUR/podnik)

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Na grafu č. 9 lze vidět, že nejvíce provozních dotací čerpala produkce mléka v letech 2015 a 2016. V prvních dvou letech se hodnota provozních dotací pohybovala kolem 130 000 EUR přepočtených na průměrný podnik. V roce 2015 se hodnota dotací zvýšila meziročně o necelých 37 %. V dalším roce došlo opět k meziročnímu zvýšení přibližně o 18 %. V posledním roce došlo naopak k meziročnímu snížení o 25 %.

Nejvyšší hodnoty v letech 2013 a 2014 byly u smíšené výroby, u které můžeme zároveň vidět ve sledovaném období rostoucí trend. Smíšená výroba se každoročně zvyšovala v průměru o 5 %.

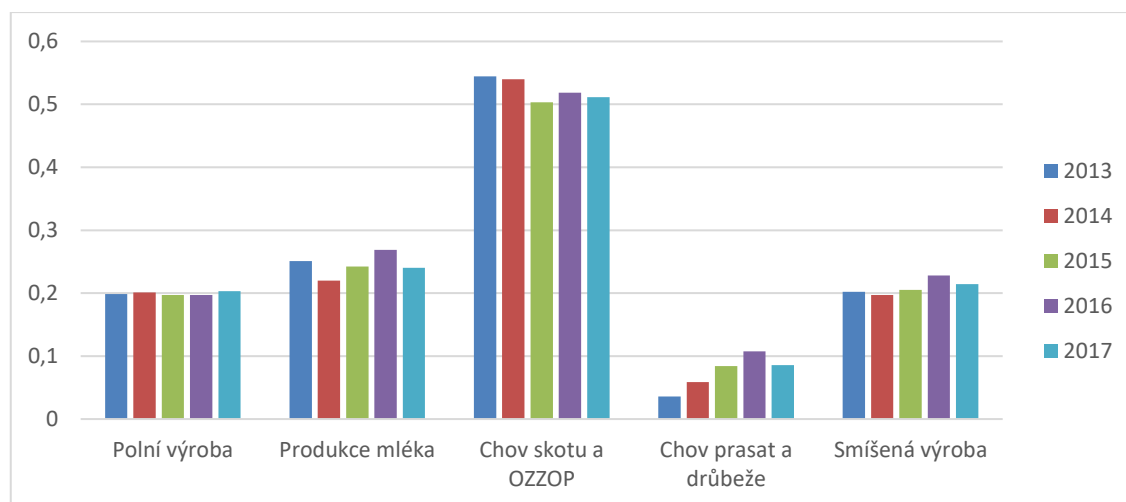
Nejvyšší hodnotu oproti ostatním výrobním zaměřením dosáhlo také v posledním roce výrobní zaměření chov prasat a drůbeže, kdy hodnota překročila hodnotu dotací u smíšené výroby o pouhé 1 %. Naopak nejnižší hodnotu mělo v roce 2013, kde hodnota provozních dotací byla pouhých 46 499 EUR na podnik. V dalších letech se hodnota dotací každoročně zvyšovala až do roku 2016, a to tak, že v roce 2014 se zvýšila o necelých 73 %, v roce 2015 o necelých 57 % a v roce 2016 přibližně o 50 %. Poslední rok byl zaznamenán pokles provozních dotací, a to přibližně o 8 %.

Hodnoty polní výroby se pohybovaly nad 50 000 EUR na podnik, přičemž ve sledovaném období nedošlo k výraznějším výkyvům. Nejnižší hodnoty v porovnání s ostatními výrobními zaměřenými byly v obdobích 2014 až 2017.

U chovu skotu a OZZOP můžeme vidět až do roku 2015 mírně klesající trend. Od tohoto roku byly hodnoty mírně rostoucí. Zajímavé je to, že ačkoli má toto výrobní

zaměření velmi malou celkovou zemědělskou produkcí, tak patří mezi ty, kdo čerpají méně dotací než ostatní podniky s mnohem větší produkcí.

Graf 10: Podíl provozních dotací na výnosech

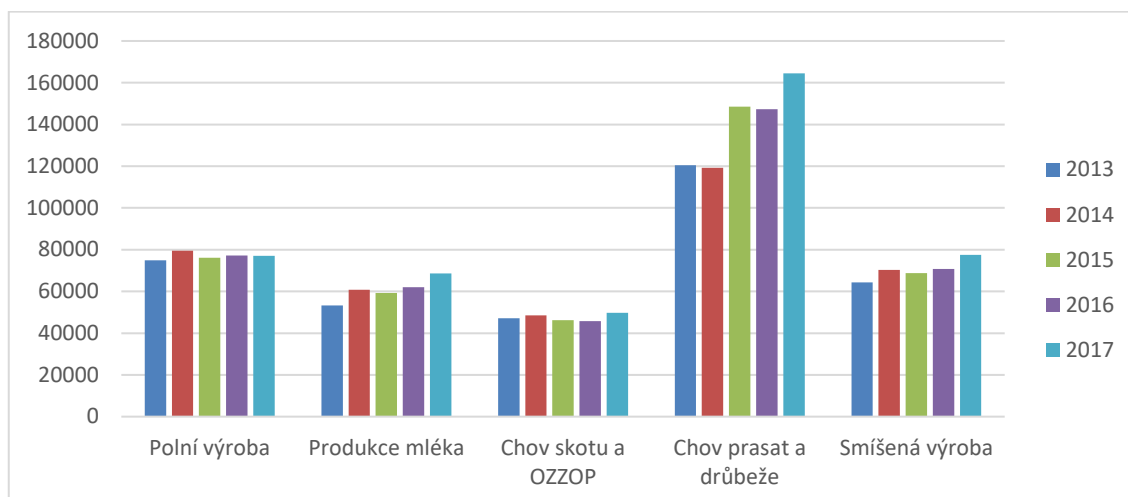
Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Jak je vidět na grafu č. 10, který zobrazuje podíl provozních dotací na výnosech, největší podíl byl zaznamenán u chovu prasat a OZZOP, kde podíl vzrostl až na 54 %. Toto výrobní zaměření mělo nejnižší celkovou zem. produkci ve sledovaném období oproti ostatním výrobním zaměřením. Proto jsou jeho hodnoty tak vysoké.

Oproti tomu nejnižší podíl byl u chovu prasat a drůbeže, a to z toho důvodu, že disponoval ve sledovaném období největším množstvím celkové zem. produkce. Důvodem byl také růst salda provozních dotací a daní v průběhu let. U tohoto výrobního zaměření můžeme vidět rostoucí trend, který byl způsoben rychlejším růstem provozních dotací než výnosů. V posledním roce můžeme vidět mírný pokles z důvodu poklesu provozních dotací o necelých 8 % a nárůstu výnosů o 15 %. Téměř konstantní trend byl u polní výroby, kde se hodnota pohybovala kolem 20 %. Také u smíšené výroby byly hodnoty téměř neměnné, vyjma roku 2016, kdy hodnota provozních dotací vzrostla o cca 9 %, což způsobilo nárůst výsledného ukazatele.

U produkce mléka můžeme vidět, že hodnota v roce 2014 mírně klesla oproti roku 2013. To způsobil nárůst výnosů o 14 %. V letech 2014-2016 je vidět rostoucí trend, který byl způsoben růstem provozních dotací.

Graf 11: Produktivita práce (EUR/AWU)

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Na dalším grafu č. 11, který ukazuje produktivitu práce je vidět, že nejlepší produktivity dosáhlo výrobní zaměření chov prasat a drůbeže, a to z toho důvodu, že mělo ve sledovaném období největší množství celkové zem. produkce. V roce 2017 se dokázala produktivita vyšplhat až na 164 447 EUR/AWU, tzn. že jeden pracovník dokázal za rok vyprodukovat téměř 164 500 EUR.

Nejnižších hodnot dosáhlo výrobní zaměření chov skotu a OZZOP, což bylo naopak způsobeno velmi malým množstvím celkové produkce za sledované období.

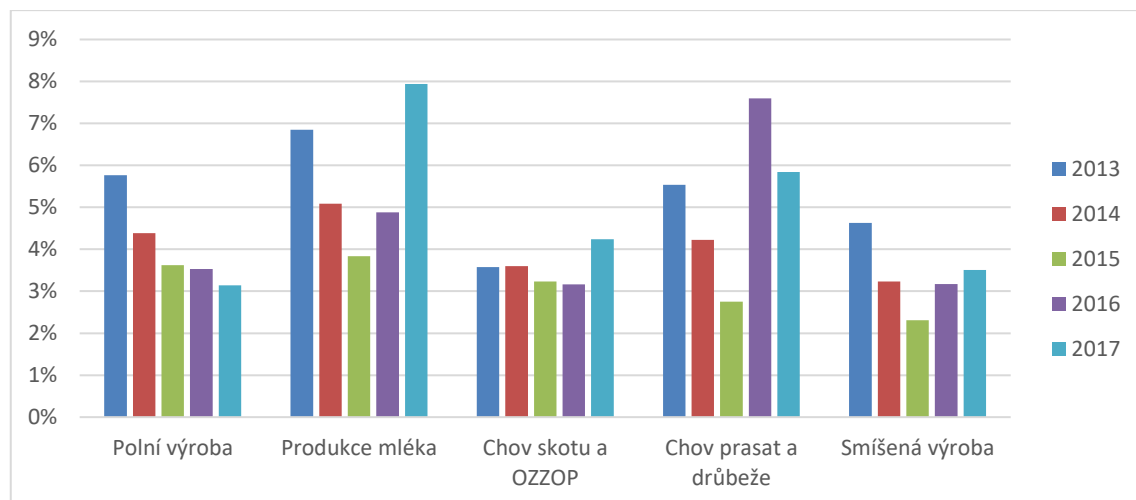

4.3 Mezinárodní srovnání ČR s vybranými státy EU

Pro mezinárodní srovnání byly vybrány 3 státy Evropské unie: Německo, Rakousko a Polsko. Jejich výběr byl zdůvodněn v metodice.

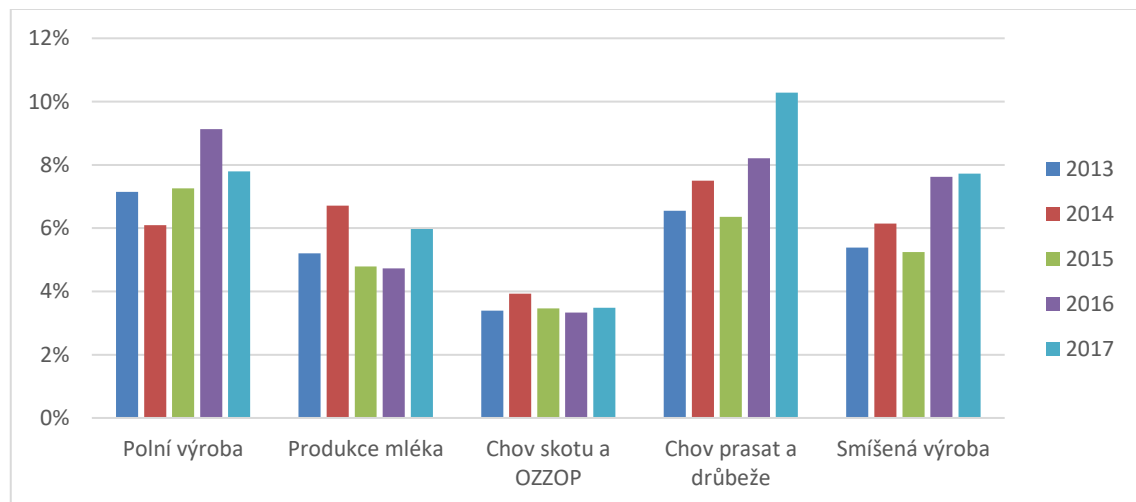
4.3.1 Rentabilita aktiv

Graf 12: Ukazatel ROA – Německo

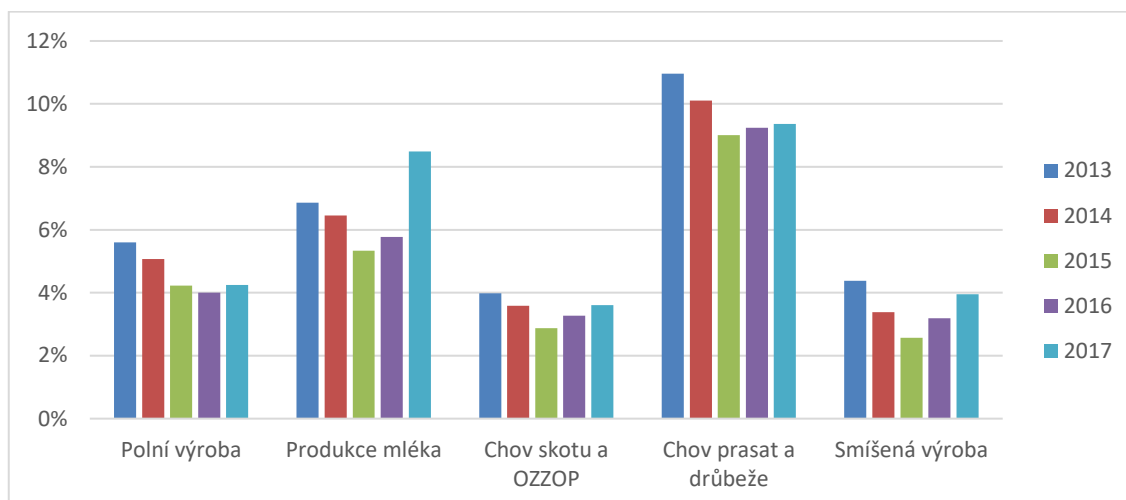
Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Graf 13: Ukazatel ROA – Rakousko

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Graf 14: Ukazatel ROA – Polsko

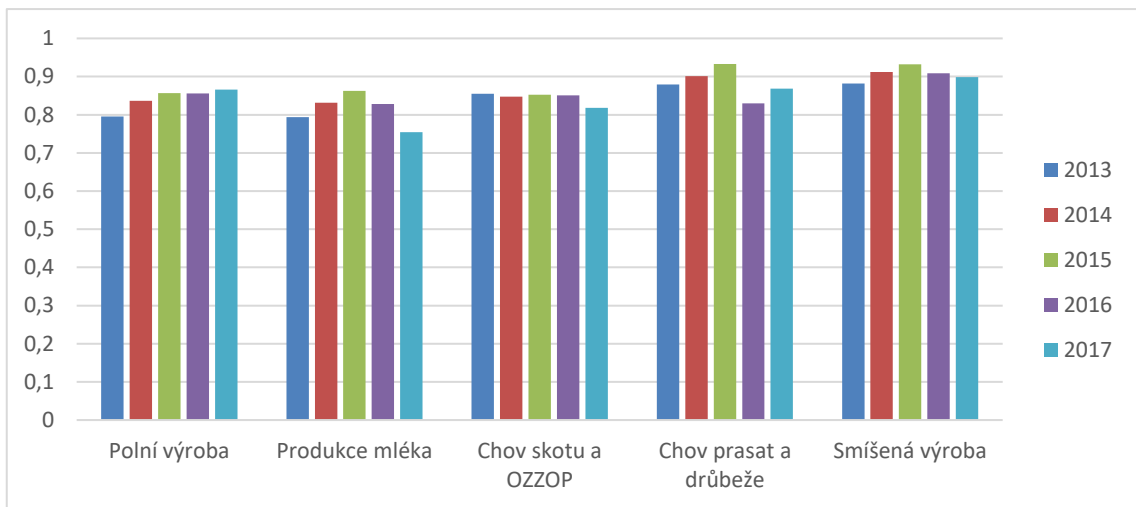

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Na grafech č. 12, 13 a 14, které zobrazují rentabilitu aktiv srovnávaných států EU, je vidět, že hodnoty velmi kolísají. Ovšem nejvyšší kolísavost, jak můžeme vidět, mělo Německo. Nejvyšší hodnoty ze všech výrobních zaměření dosáhla Česká republika v polní výrobě v roce 2014, kdy hodnota ROA přesáhla 11 %. U produkce mléka bylo první Německo, které dosáhlo v posledním roce téměř na 8 %. Hned za ním bylo Polsko, které bylo nižší pouze o několik desetín. Chov skotu a OZZOP mělo u srovnávaných států mnohem nižší hodnoty, než tomu bylo u ČR. Česká republika měla totiž nízkou hodnotu aktiv v porovnání s ostatními státy. U chovu prasat a drůbeže bylo první Polsko, vyjma posledního roku, kdy bylo převýšeno Rakouskem. U posledního výrobního zaměření smíšená výroba dosáhlo nejvyšších hodnot v letech 2016 a 2017 Rakousko. Ani jeden ze států neměl zápornou rentabilitu, což lze hodnotit jako velice pozitivní.

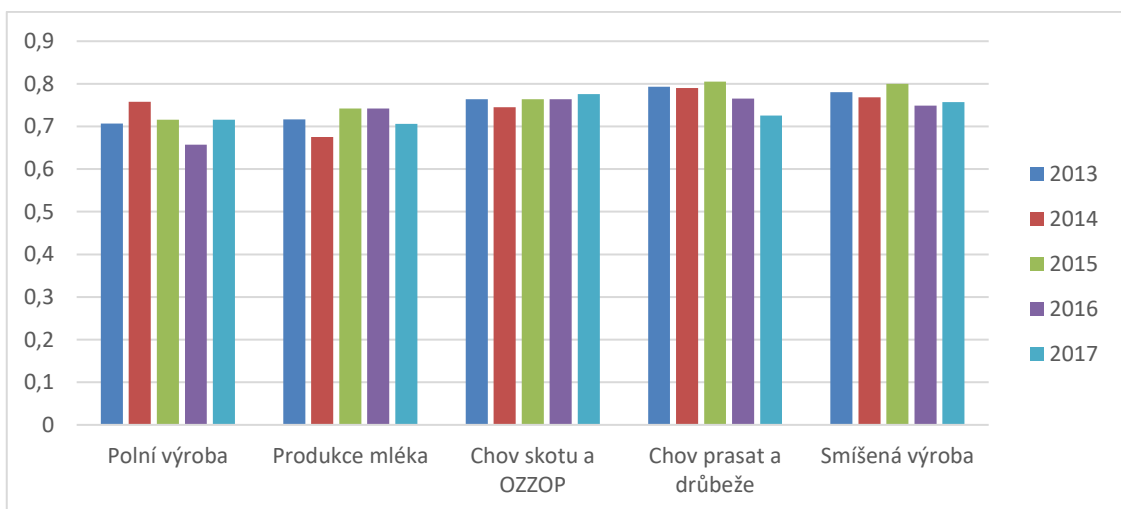
4.3.2 Nákladovost

Graf 15: Nákladovost – Německo

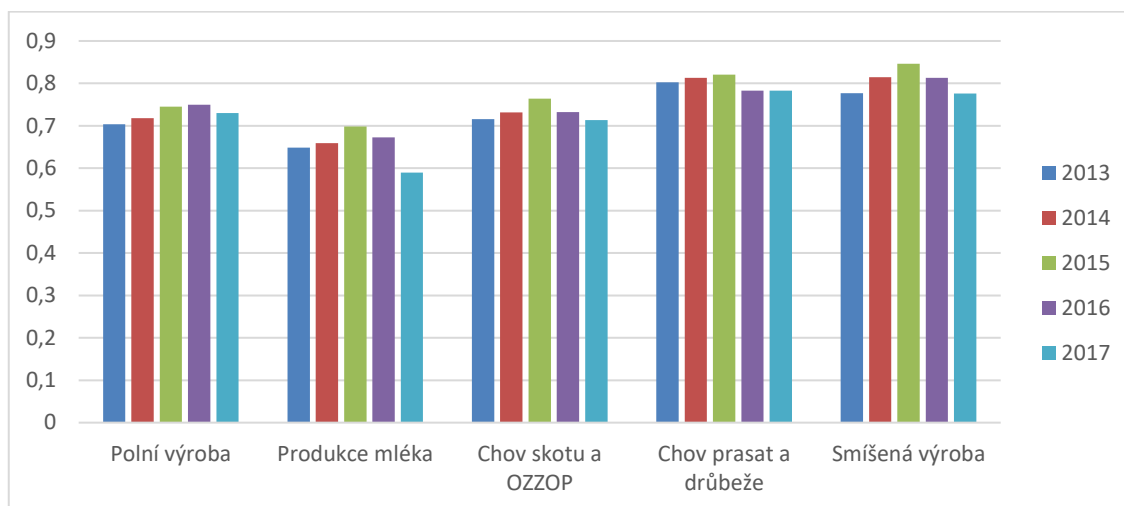
Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Graf 16: Nákladovost – Rakousko

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Graf 17: Nákladovost – Polsko

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

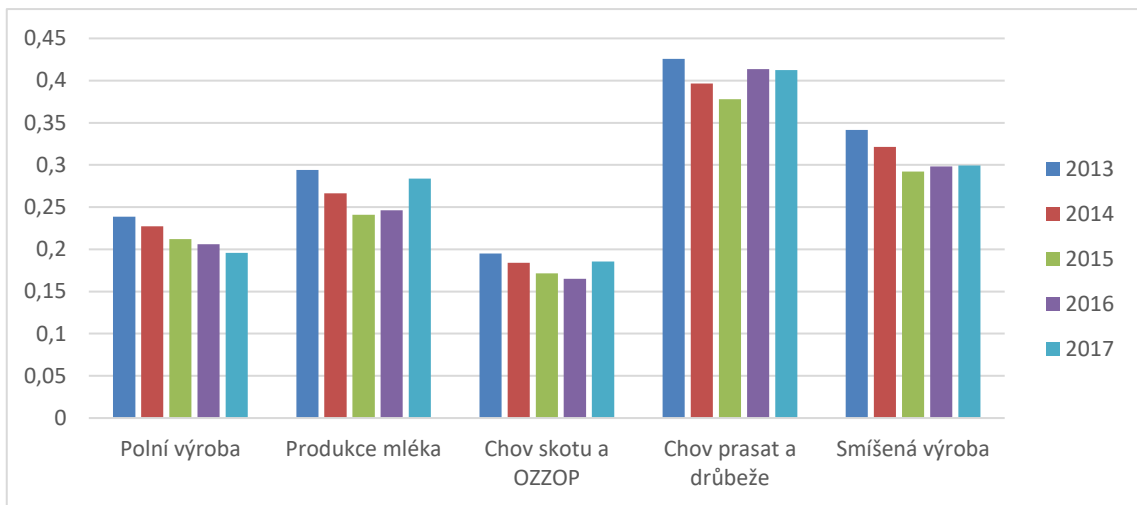
Na grafech nákladovosti jednotlivých zemí lze vidět, že hodnoty jsou si velmi podobné. Stejně jako u ČR se i u ostatních zemí hodnoty pohybovaly pod hodnotou 1. Znamená to, že výnosy jsou vyšší než náklady, což je pozitivní. Nejnižších hodnot ve sledovaném období dosáhlo výrobní zaměření produkce mléka u Polska, kde se hodnota pohybovala pod 0,7. Bylo to způsobeno vyššími výnosy oproti nákladům.

Struktura nákladů

Největší část nákladů u všech výrobních zaměření a u všech zemí tvoří specifické náklady a věcné náklady. Mezi specifické náklady patří osivo a sadba, hnojivo, prostředky ochrany rostlin, ostatní specifické náklady rostlinné výroby, krmiva pro přežvýkavce, krmiva pro prasata a drůbež, ostatní specifické náklady pro živočišnou výrobu (včetně veterinárních) a specifické náklady lesní výroby. Do věcných nákladů patří náklady budov a strojů, energie, služby a ostatní věcné náklady. Specifické náklady se pohybovaly mezi 30-40 % celkových nákladů u většiny výrobních zaměření. U chovu prasat a drůbeže tvořily až 80 % celkových nákladů, zejména u Polska. Věcné náklady tvoří 20-30 % celkových nákladů. U chovu a prasat je procento mnohem nižší. Menší část nákladů dále tvoří odpisy, které se pohybují kolem 20 %. Dále pak externí faktory, kam patří mzdy, pachtovné a úroky. Tyto faktory tvořily něco kolem 0-10 % celkových nákladů, vyjma smíšené výroby ČR, kde hodnota dosahovala až 20 %.

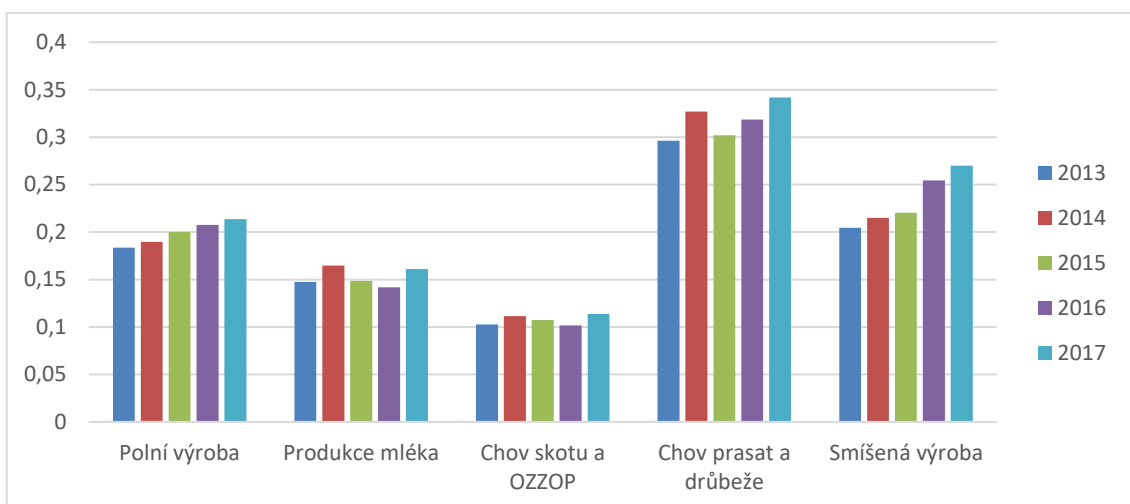
4.3.3 Obrat aktiv

Graf 18: Obrat aktiv – Německo

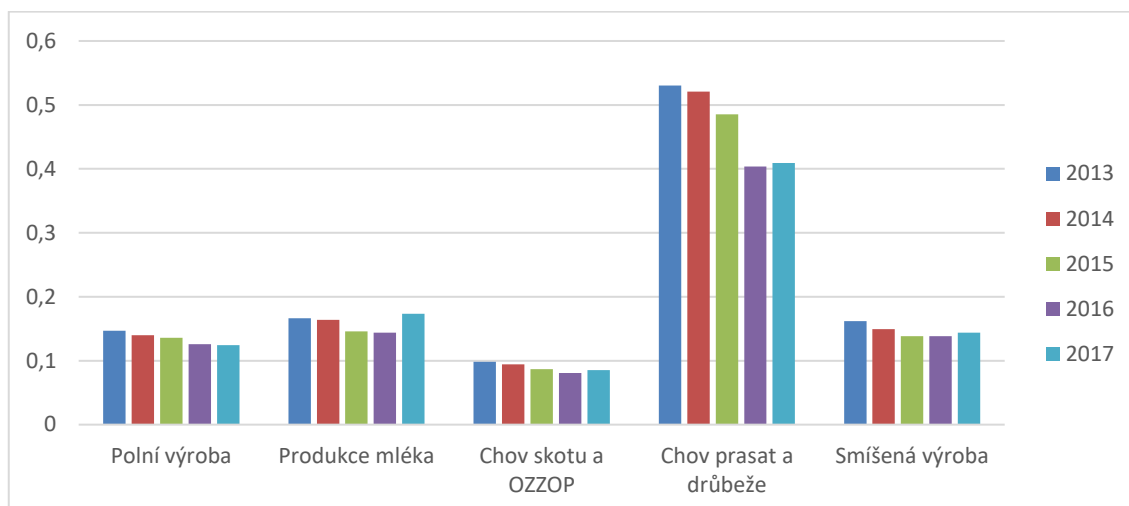
Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Graf 19: Obrat aktiv – Rakousko

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Graf 20: Obrat aktiv – Polsko

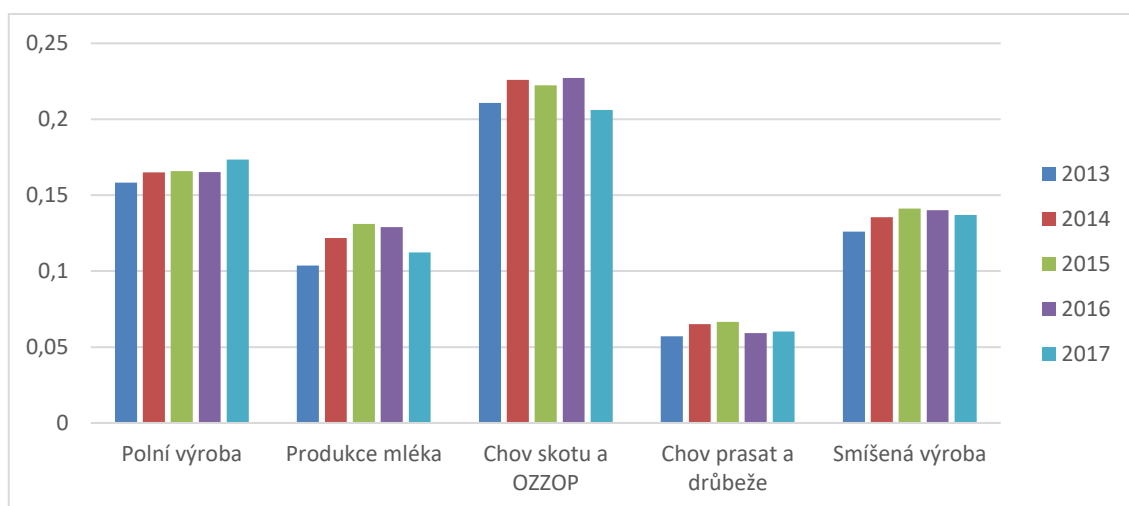

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Na grafech obrátů aktiv můžeme vidět, že hodnoty 3 zemích byly oproti ČR podstatně nižší. Vedoucí pozici tedy zaujímala ČR. Na druhém místě se umístilo Německo, dále pak Rakousko a Polsko. Česká republika měla nejvyšší hodnoty u chovu prasat a drůbeže. Naopak nejnižší hodnoty měla u chovu skotu a OZZOP. Stejně tomu bylo i u ostatních států. Polní výroba měla většinou klesající trend, vyjma Rakouska, kde byl trend rostoucí.

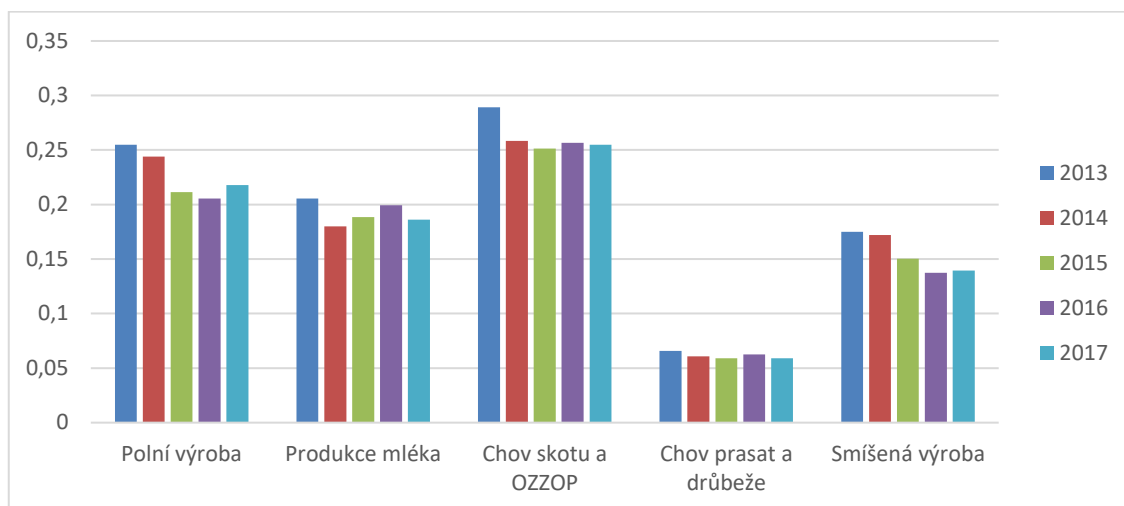
4.3.4 Podíl provozních dotací na výnosech

Graf 21: Podíl provozních dotací na výnosech – Německo

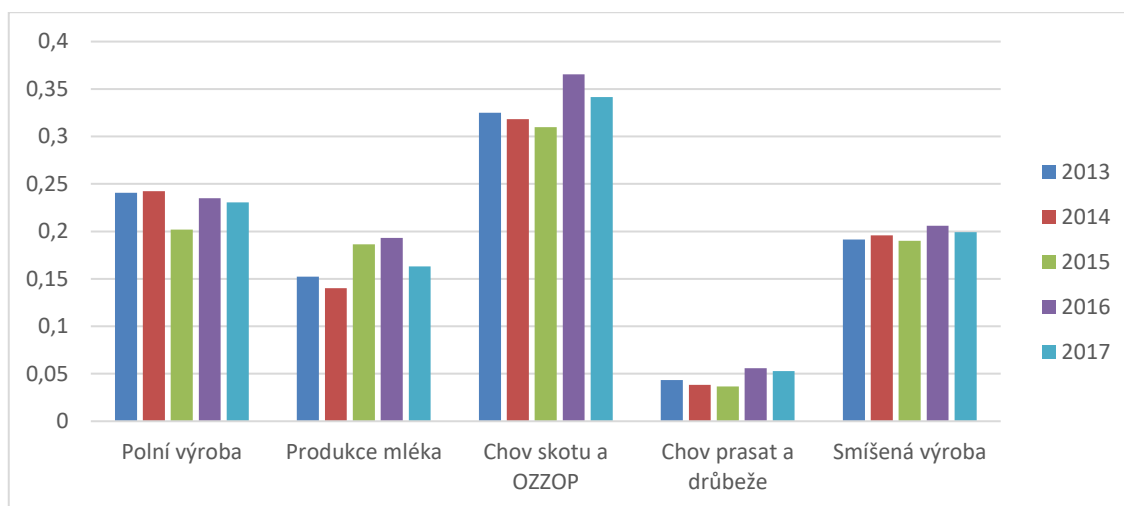
Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Graf 22: Podíl provozních dotací na výnosech – Rakousko

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Graf 23: Podíl provozních dotací na výnosech – Polsko

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

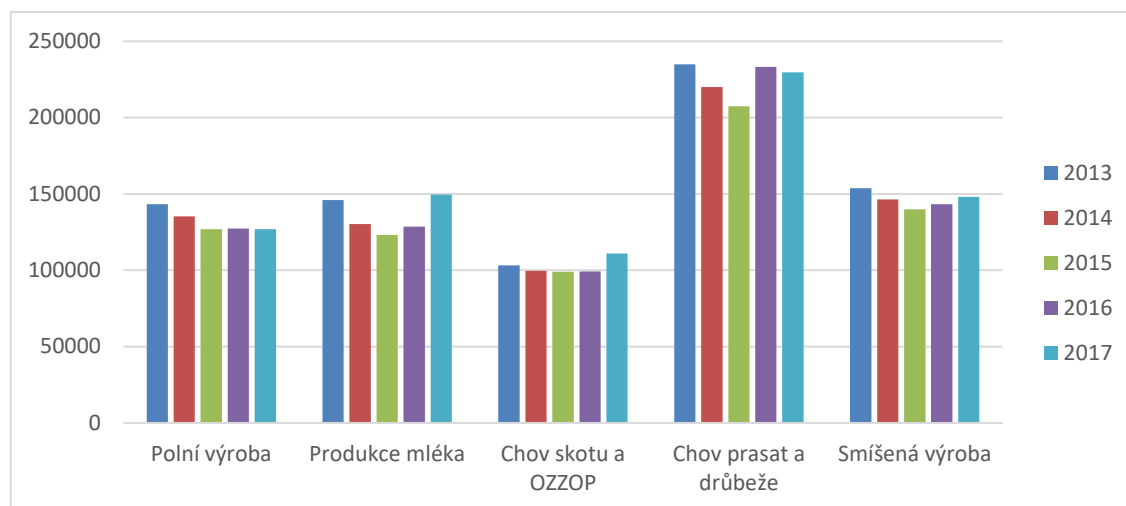
Na grafech č. 21, 22 a 23, můžeme vidět, kolik provozních dotací připadá na 1 euro výnosů. Je vidět, že nejvyšších hodnot u každého státu dosahovalo výrobní zaměření chov skotu a OZZOP. Bylo to způsobeno nižší hodnotou celkové zem. produkce. Stejně tak tomu bylo u ČR. Naopak nejnižších hodnot bylo dosaženo u chovu prasat a drůbeže, což bylo způsobeno naopak velkým množstvím celkové zem. produkce oproti provozním dotacím. Polní výroba u Polska a Rakouska mírně přesáhla hodnoty České republiky. Německo dosáhlo oproti ostatním zemím nejnižších hodnot u polní výroby, produkce mléka, chovu skotu a OZZOP a smíšené výroby, vyjma roku 2016.

Pokud bychom měli porovnat jen provozní dotace, tak při přepočtu provozních dotací na hektar, z důvodu eliminace vlivu velikosti podniku, můžeme říct, že nejvíce

dotací u všech výrobních zaměření čerpalo Rakousko, vyjma chovu prasat a drůbeže, kde byly ve sledovaném období nejvyšší hodnoty u ČR. Německo čerpalo oproti ČR více u polní produkce, ale u všech ostatních výrobních zaměření čerpala více Česká republika. Polsko se umístilo na posledním místě.

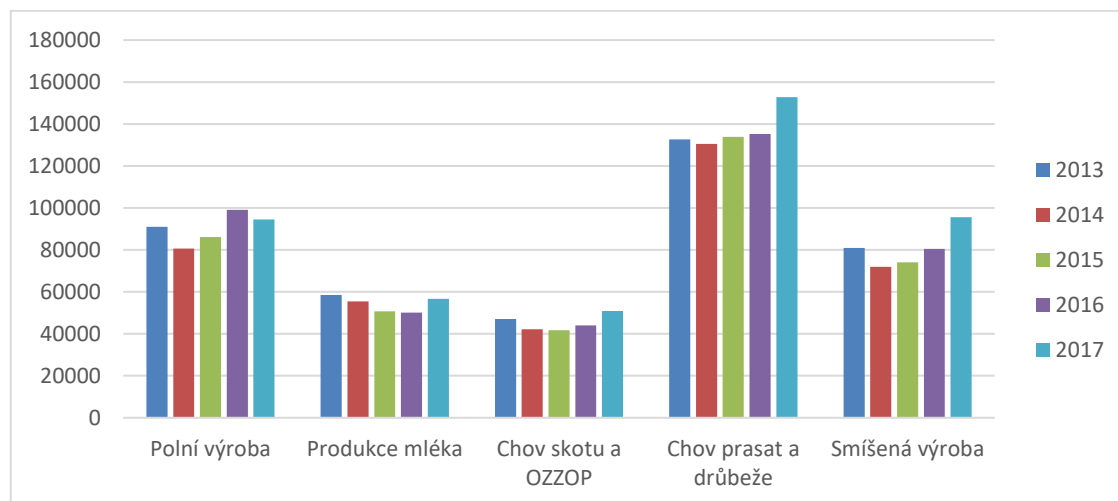
4.3.5 Produktivita práce

Graf 24: Produktivita práce (EUR/AWU) – Německo

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

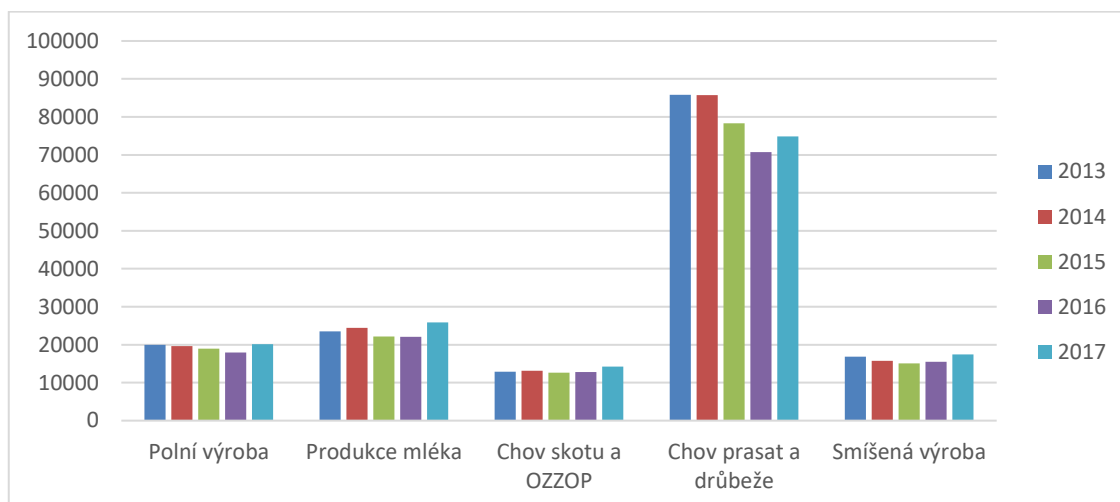
Graf 25: Produktivita práce (EUR/AWU) – Rakousko

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Graf 26: Produktivita práce (EUR/AWU) – Polsko

Zdroj: vlastní tvorba podle FADN

Co se týká produktivity práce, můžeme s jistotou říct, že nejlépe se umístilo Německo, které dosáhlo nejvyšší hodnoty cca 234 900 EUR na AWU u chovu prasat a drůbeže v roce 2013. Takto velké číslo bylo způsobeno velkým množstvím celkové zem. produkce. Zároveň mělo u všech výrobních zaměření nejvyšší hodnoty. Hned po Německu se umístilo Rakousko, které mělo nejvyšší hodnoty u polní výroby. Vysoké hodnoty mělo také u ostatních výrobních zaměření, ale v některých letech tyto hodnoty přesáhla Česká republika. Nejnižší hodnoty mělo u všech výrobních zaměření Polsko, což ho umístilo na poslední místo. Polsko u všech výrobních zaměření, vyjma chovu prasat a drůbeže, dosahovalo velmi nízkých hodnot. To bylo způsobeno menším množstvím celkové zem. produkce.

5 Závěr

V závěrečné části byly shrnuty nejdůležitější závěry, které vyplynuly z finanční analýzy českého zemědělství s ohledem na výrobní zaměření v letech 2013-2017, dále také výsledky mezinárodního srovnání.

Polní výroba využívá zejména intenzivní výrobu. Je charakteristická především vysokými vstupy, ale i výstupy. U výnosů polní výroby se v analyzovaných letech projevil klesající trend. Polní produkce je výrazně ovlivňována vnějšími podmínkami, zejména počasím, proto kolísá. Velký nárůst rentability aktiv byl v roce 2014, kdy hodnota aktiv výrazně klesla. Tento nárůst byl také doprovázen nárůstem celkové zadluženosti, která stoupla o pět procentních bodů, a mírnějším nárůstem obratu aktiv na 0,5. V daném roce byl také mírný nárůst rentability tržeb, a to z důvodu nárůstu čisté přidané hodnoty. U nákladovosti byl zaznamenán mírný rostoucí trend. Hodnota se pohybovala pod hodnotou 1, tzn. celkové výnosy byly vyšší než celkové náklady. Pokud bychom tedy zisk počítali jako rozdíl celkových výnosů a celkových nákladů, byl by podnik ziskový. Polní výroba měla nejvyšší hodnoty běžné likvidity, vyjma roku 2014. Hodnoty měly klesající trend. Některé roky přesáhly dokonce hodnotu 3,5. Můžeme tedy říct, že podnik má velmi malé riziko platební neschopnosti. Co se týká provozních dotací, polní výroba čerpala ve sledovaném období v porovnání s ostatními výrobními zaměřeními nejméně dotací, vyjma roku 2013. To se také projevilo na nízkém podílu provozních dotací na výnosech. Hodnoty podílu byly téměř konstantní, tzn. 1 euro výnosů tvořilo 0,2 eura provozních dotací. Co se týká produktivity práce, tak polní výroba se umístila na druhém místě, kdy hodnota se pohybovala mírně pod 80 000 EUR na AWU.

Produkce mléka je charakteristická jak vysokými vstupy, tak výstupy. Celkové výnosy u produkce mléka měly vysoké hodnoty, díky tomu se umístily po chovu prasat a drůbeže na druhém místě. U produkce mléka byl zaznamenán rapidní nárůst rentability aktiv v roce 2014, kdy hodnota stoupla z důvodu poklesu aktiv. Nárůst byl opět doprovázen nárůstem celkové zadluženosti, kdy se hodnota vyšplhala přes 40 %. Také obrat aktiv značně narostl. Rentabilita tržeb v průběhu let značně kolísala, což bylo zapříčiněno měnicími se hodnotami celkové zem. produkce. Hodnoty nákladovosti oscilovaly kolem hodnoty 0,9. Běžná likvidita se pohybovala nad doporučenými hodnotami, tzn. platební neschopnost zde také nehrozí. U provozních dotací byl zaznamenán značný nárůst v letech 2015 a 2016, což bylo způsobeno nárůstem zemědělské půdy. U

produktivity práce se produkce mléka umístila na čtvrtém místě, hodnota se pohybovala kolem 60 000 EUR na AWU.

Chov skotu a OZZOP využívá hlavně extenzivní výrobu, která je charakteristická nízkými výstupy, ale i nižšími vstupy. Je závislý na dotacích, ale i na cenové volatilitě. Celková zem. produkce u chovu skotu a OZZOP byla ze všech výrobních zaměření nejmenší. To má za následek vysoké hodnoty rentability tržeb. Zároveň to má za následek nízké hodnoty obratu aktiv, které byly ve sledovaném období nejnižší oproti ostatním výrobním zaměření a nízké hodnoty výnosů přepočtených na hektar. Nákladovost byla nejnižší oproti ostatním výrobním zaměření. Provozní dotace dosahovaly až 80 000 EUR. Podíl dotací na výnosech byl v porovnání s ostatními zaměřeními nejvyšší, protože měl nejnižší celkovou zem. produkci. Produktivita práce se pohybovala pod 50 000 EUR/AWU a byla opět nejmenší, právě kvůli nízké celkové zem. produkci. Rentabilita aktiv se držela kolem hodnoty 7 %, neměla žádné značné kolísání. Běžná likvidita dosáhla nejvyšší hodnoty v roce 2014, kdy rapidně vzrostla na 4,7. Hodnoty byly opět nad doporučenými hodnotami, tzn. platební schopnost je zde velmi dobrá. Celková zadluženost měla v průběhu let mírně rostoucí trend.

Chov prasat a drůbeže nepotřebuje k výrobě nutně zemědělskou půdu, proto ve sledovaném období hospodařil na nejmenší výměře zemědělské půdy oproti ostatním výrobním zaměření. Proto by i provozní dotace měly být nižší. Ty měly v průběhu let výrazně rostoucí trend, který byl způsoben nárůstem využívané půdy. Celková zem. produkce byla u tohoto výrobního zaměření nejvyšší. To zapříčinilo malý podíl provozních dotací na výnosech, dále pak vyšší produktivitu práce, vyšší obrat aktiv, vysoké výnosy přepočtené na hektar a nízkou rentabilitu tržeb. Rentabilita aktiv měla rostoucí trend, což je hodnoceno jako velmi pozitivní. Celková zadluženost měla také rostoucí trend a byla v posledních třech letech nejvyšší. V roce 2017 se vyšplhala až na 47 %, což je stále přijatelné číslo. Zde běžná likvidita jako jediná dosahovala doporučujících hodnot, tedy 1 – 1,5, vyjma posledního roku. Toto výrobní zaměření je charakteristické jak vysokými výstupy, tak vstupy. Ukazatel nákladovosti dosahoval hodnot pod 1.

Smišená výroba je také charakteristická vysokými vstupy i výstupy. Ve sledovaném období hospodařila na výměře cca 300 ha zem. půdy, tzn. pobírala i více dotací. Dotace byly v průběhu let rostoucí, což způsobil nárůst půdy. Podíl dotací na výnosech se pohyboval kolem hodnoty 0,2. Produktivita práce se pohybovala kolem 70 000 EUR na AWU. Rentabilita aktiv se pohybovala v rozmezí 2-4 %, vyjma roku 2014, kdy vzrostla

na 7 %, což způsobil pokles aktiv. Pokles aktiv v daném roce dále způsobil nárůst celkové zadluženosti z 24 % na 34 %, kde se stále v dalších letech držela. Zároveň došlo k navýšení obrátu aktiv. Rentabilita tržeb byla až na první dva roky velmi nízká. To bylo způsobeno poklesem rozdílu mezi čistou přidanou hodnotou a externími faktory. Nákladovost se v posledních třech letech moc neměnila, pohybovala se pod hodnotou 1. Běžná likvidita měla v průběhu let klesající trend. Avšak ani to nezpůsobilo platební neschopnost, neboť hodnoty byly vyšší než ty doporučované.

U mezinárodního srovnání je vidět, že nejlépe dopadlo Německo. Mělo totiž největší produktivitu práce, čerpalo mnohem méně dotací než ČR a Rakousko, tzn. Německo nebylo tak závislé na dotacích. U většiny výrobních zaměření mělo nejnižší podíl provozních dotací na výnosech. Na druhém místě se umístilo Rakousko, které mělo největší produktivitu práce hned po Německu. Česká republika si ovšem také nevedla vůbec špatně. Nejvyšší hodnoty měla u obrátu aktiv. Měla také u všech výrobních zaměření ve sledovaném období nejvyšší celkovou zem. produkci. Dotace čerpala více než Rakousko. Na posledním místě se umístilo Polsko, které mělo za sledované období nejnižší celkovou zem. produkci a produktivitu práce. Na druhou stranu, velmi dobře se umístilo u rentability aktiv, kde mělo nejvyšší hodnoty u chovu prasat a drůbeže.

Pokud bychom v závěru zhodnotili všechna výrobní zaměření, tak můžeme říct, že ani jedno z výrobních zaměření se nedostalo do problému, tzn. jejich finanční situaci můžeme hodnotit kladně. Pokud bychom měli vybrat výrobní zaměření, u kterého se ekonomika vyvíjela příznivěji než u ostatních, bylo by to výrobní zaměření produkce mléka. Toto výrobní zaměření si vedlo opravdu dobře. Ve většině ukazatelích sice nedosahovalo nejvyšších hodnot, ale zase mělo u většiny pozitivní průběh, což se o ostatních říct nedá. Co se týká rentability aktiv a rentability tržeb, tak mělo rostoucí trend. Celková zadluženost byla sice vyšší, ale zase měla klesající trend. U výnosů na hektar produkce dosahovala jako druhá nejvyšších hodnot a průběh byl opět rostoucí. Také průběh u produktivity práce byl mírně rostoucí.

6 Summary

The financial analysis can find out whether an entity is stable, solvent, liquid or profitable enough. The bachelor thesis evaluates the financial development of farms throughout the period of 2013-2017 depending on the type of farming. The data used for the analyses, are collected from a database Farm Accountancy Data Network (FADN). The data in FADN are so-called standard outputs recalculated per average farm in each of the EU member states. The outputs are almost identical to those in the balance sheet or profit and loss account. The ratio analysis is used for the comparison of each states. Financial ratios as profitability, liquidity, debt and activity ratios are used in the thesis. The thesis is also focused on the comparison of results of the Czech Republic with three states of the EU – Germany, Austria and Poland. The data of three other states are also from the FADN database.

Key words:

Financial analysis, FADN, profitability ratios, liquidity ratios, debt ratios, activity ratios, subsidies

7 Bibliografie

Gurčík, L. (2002). G-index - metoda predikcie finančného stavu pol'nohospodárskych podnikov. *Agricultural Economics*, 48(8), pp. 373-378.

Hanibal, J. (2018). FADN v České republice. *FADN*. Retrieved from: http://www.fadn.cz/fadnweb/AHTM/FADN_CR_C.html

Hanibal, J. (2018). Výběr podniků do sítě FADN CZ. *FADN*. Retrieved from: http://www.fadn.cz/fadnweb/AHTM/VYBER_PODNIKU_C.html

Hanibal, J. (2019). Zemědělská účetní datová síť (FADN) v EU. *FADN*. Retrieved from: http://www.fadn.cz/fadnweb/AHTM/FADN_EU_C.html

Hrdý, M., & Horová, M. (2009). *Finance podniku*. (1.). Praha: Wolters Kluwer Česká republika.

Knápková, A., & Pavelková, D. (2010). *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. (1.). Praha: Grada.

Kubičková, D., & Jindřichovská, I. (2015). *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy*. (1. vydání). V Praze: C.H. Beck.

Marek, P. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku*. (2., aktualiz. vyd). Praha: Ekopress.

Peterson Drake, P., & Fabozzi, F. (2006). *Analysis of financial statements*. (2nd ed). Hoboken, N.J.: Wiley.

Růčková, P. (2015). *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. (5., aktualizované vydání). Praha: Grada Publishing.

Sedláček, J. (2011). *Finanční analýza podniku*. (2., aktualiz. vyd.). Brno: Computer Press.

Strouhal, J. (2006). *Finanční řízení firmy v příkladech: [co odhalí finanční analýza : kdy je investice výhodná]*. (1.). Brno: Computer Press.

8 Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma výběru podniků do sítě FADN	25
Obrázek 2: Ukazatele ekonomických výsledků podle metodiky FADN EU.....	27

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled zisků.....	13
Tabulka 2: Klasifikace výrobního zaměření.....	28
Tabulka 3: Poměr krátkodobých a dlouhodobých závazků k cizímu kapitálu	35

Seznam grafů

Graf 1: Rentabilita aktiv	30
Graf 2: Rentabilita tržeb	31
Graf 3: Nákladovost.....	32
Graf 4: Běžná likvidita.....	33
Graf 5: Celková zadluženost.....	34
Graf 6: Obrat aktiv	35
Graf 7: Výnosy (EUR/ha).....	36
Graf 8: Výnosy (EUR/ha) - bez chovu prasat a drůbeže	37
Graf 9: Provozní dotace (EUR/podnik)	38
Graf 10: Podíl provozních dotací na výnosech.....	39
Graf 11: Produktivita práce (EUR/AWU)	40
Graf 12: Ukazatel ROA – Německo	41
Graf 13: Ukazatel ROA – Rakousko	41
Graf 14: Ukazatel ROA – Polsko	42
Graf 15: Nákladovost – Německo	43
Graf 16: Nákladovost – Rakousko.....	43
Graf 17: Nákladovost – Polsko.....	44
Graf 18: Obrat aktiv – Německo.....	45
Graf 19: Obrat aktiv – Rakousko.....	45
Graf 20: Obrat aktiv – Polsko	46
Graf 21: Podíl provozních dotací na výnosech – Německo.....	46
Graf 22: Podíl provozních dotací na výnosech – Rakousko.....	47
Graf 23: Podíl provozních dotací na výnosech – Polsko	47
Graf 24: Produktivita práce (EUR/AWU) – Německo	48
Graf 25: Produktivita práce (EUR/AWU) – Rakousko	48
Graf 26: Produktivita práce (EUR/AWU) – Polsko	49

9 Seznam příloh

Příloha č. 1: Vstupní data pro finanční analýzu zemědělských podniků ČR podle výrobního zaměření a pro mezinárodní srovnání

Polní výroba	SE415	SE365	SE436	SE131	SE465	SE495
2013	105884	55952	632541	254154	172415	45168
2014	111028	54033	496987	254066	175329	47919
2015	92601	53972	489237	234280	170177	46572
2016	98449	59270	530251	245755	181829	49877
2017	88876	61543	546189	233634	176888	52643
Polní výroba						
Polní výroba	SE485	SE600	SE025	SE605	SE270	SE010
2013	130064	60634	193,27	62522	264857	4,2
2014	129214	61586	198,64	63489	258657	3,97
2015	122312	55097	187,76	57050	250748	3,8
2016	130611	57701	193,24	59770	264277	3,93
2017	138425	57084	195,37	59139	263385	3,77
Produkce mléka						
Produkce mléka	SE415	SE365	SE436	SE131	SE465	SE495
2013	160728	116410	1254179	383968	297491	110333
2014	190814	124315	867045	456652	247206	113438
2015	209608	167278	1167287	549724	339356	149309
2016	238499	178546	1246006	563421	374934	144400
2017	223909	147696	1062710	491250	326507	124613
Produkce mléka						
Produkce mléka	SE485	SE600	SE025	SE605	SE270	SE010
2013	354184	126075	250,73	127892	465726	9,58
2014	350390	126310	250,42	128204	516464	9,58
2015	436621	172864	327,14	175225	680259	12,19
2016	462532	203595	334,81	206059	707064	12,37
2017	382198	152999	253,01	154968	568037	9,38
Chov skotu a OZZOP						
Chov skotu a OZZOP	SE415	SE365	SE436	SE131	SE465	SE495
2013	56174	26242	391688	68563	85848	26150
2014	51032	22187	336998	61928	99458	21136
2015	48927	24322	352190	67634	87599	24266
2016	53706	27359	344867	65941	78145	26561
2017	52751	28534	362897	69913	82013	27332

Chov skotu a OZZOP	SE485	SE600	SE025	SE605	SE270	SE010
2013	68093	79979	149,97	80885	118611	3,15
2014	63807	71124	132,3	71858	104207	2,74
2015	72176	66891	130,5	67685	109920	2,91
2016	74010	69347	130,31	70155	108941	2,96
2017	75319	71430	134,66	72277	117126	2,84
Chov prasat a drůbeže						
	SE415	SE365	SE436	SE131	SE465	SE495
2013	183000	144522	2098224	1258639	601639	383373
2014	266612	154364	1522637	1283402	616443	429318
2015	234115	152321	1793596	1373424	802432	660256
2016	316840	190713	2191332	1567411	915766	575070
2017	415722	233337	2422809	1852721	1159663	581697
Chov prasat a drůbeže						
	SE485	SE600	SE025	SE605	SE270	SE010
2013	475337	43994	37,72	46499	1264155	10,82
2014	578218	77392	56,64	80228	1248546	11,41
2015	796698	122725	81,92	125667	1414355	10,07
2016	950045	184737	77,37	188326	1626021	11,9
2017	1141040	169977	80,22	173795	1840314	12,3
Smišená výroba						
	SE415	SE365	SE436	SE131	SE465	SE495
2013	222754	158727	1622163	562178	400670	123833
2014	243030	160075	1127550	595310	404472	119877
2015	210553	172259	1228896	585748	434914	145824
2016	209491	172056	1233805	558136	424555	148696
2017	245088	197498	1416943	631800	472585	176696
Smišená výroba						
	SE485	SE600	SE025	SE605	SE270	SE010
2013	390964	138928	348,96	141908	637079	10,91
2014	385633	142486	351,2	145357	654841	10,5
2015	417002	147413	366,2	150618	694868	10,66
2016	435118	161063	361,65	164170	681764	10,16
2017	492294	168369	374,77	171688	752579	10,32

Zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 2: Vstupní data pro mezinárodní srovnání – Německo

Polní výroba	SE415	SE365	SE436	SE605	SE131	SE600	SE270	SE010
2013	114938	53749	1061199	47416	253136	46498	238446	2,09
2014	100365	55098	1033242	45794	234764	42682	232178	2,05
2015	96437	57823	1067290	44575	226346	42554	230287	2,12
2016	93957	56484	1060830	42935	218442	41275	222244	2,04
2017	91857	57522	1091861	44501	213892	42678	222234	2,02

Produkce mléka	SE415	SE365	SE436	SE605	SE131	SE600	SE270	SE010
2013	92431	31551	889066	30614	261547	33497	234164	2,02
2014	78250	33720	876014	32202	233329	30911	219710	2,03
2015	65725	32136	876630	31930	211126	32553	210090	1,98
2016	75523	32277	885950	32485	218239	33814	208807	1,96
2017	106637	33855	916572	33263	260269	35737	223225	1,98
Chov skotu a OZZOP								
2013	41720	19256	628176	32634	122634	32171	132341	1,5
2014	42498	20172	620965	33072	114166	32204	124044	1,47
2015	40935	19756	654547	31895	112213	31237	122272	1,45
2016	40125	19129	664120	32028	109627	31327	119958	1,42
2017	52244	22748	695858	33408	129107	33005	132616	1,46
Chov prasat a drůbeže								
2013	117411	54011	1145825	29880	487780	35955	460335	2,23
2014	105587	57691	1134732	31504	450098	34139	436340	2,2
2015	80776	51738	1056498	28773	399167	32475	402604	2,08
2016	138527	54206	1109719	29236	458953	35692	410324	2,12
2017	118072	54919	1081219	28932	445979	33807	416633	2,09
Smišená výroba								
2013	118046	68632	1067970	52664	364888	53261	368735	2,72
2014	106006	71772	1058134	52812	339931	49764	355461	2,66
2015	97289	72106	1089795	52107	318278	50815	343910	2,64
2016	111082	75655	1117276	54235	333048	53815	351436	2,7
2017	123740	82077	1187531	56219	355537	54956	368829	2,77

Zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 3: Vstupní data pro mezinárodní srovnání – Rakousko

Polní výroba	SE415	SE365	SE436	SE605	SE131	SE600	SE270	SE010
2013	37339	8512	403216	25057	74011	24275	69458	1,08
2014	34245	10434	390782	23993	74074	24256	74519	1,22
2015	37954	9560	391307	21119	78328	21525	71458	1,16
2016	45063	8707	398380	21786	82702	23343	69689	1,07
2017	46502	11539	448791	26790	95902	27051	87990	1,3
Produkce mléka								
2013	29521	3171	506704	19095	74669	18268	66586	1,59
2014	35320	3148	479223	17838	78872	20293	66995	1,79
2015	25930	3044	477769	16727	70994	17747	65855	1,75
2016	25999	3010	486282	17788	68999	20189	66198	1,78
2017	33109	3105	502770	18982	81016	21040	72052	1,8

Chov skotu a OZZOP	SE415	SE365	SE436	SE605	SE131	SE600	SE270	SE010
2013	17283	2947	423203	17563	43493	17249	46406	1,29
2014	18791	2787	407176	16234	45332	17529	46857	1,49
2015	18051	2974	435243	16046	46796	17065	48783	1,53
2016	17719	2868	446134	16155	45296	17683	48128	1,43
2017	22050	3924	520507	20616	59209	21689	62772	1,59
Chov prasat a drůbeže								
SE415	SE365	SE436	SE605	SE131	SE600	SE270	SE010	
2013	51882	7112	683578	14251	202468	13747	171445	1,63
2014	56080	8152	638607	13905	208727	19807	180606	1,75
2015	51199	8464	671917	12943	202788	16818	176871	1,64
2016	62122	9239	643896	14151	205155	20628	172899	1,67
2017	79461	9837	676864	14979	231383	22386	184145	1,66
Smišená výroba								
SE415	SE365	SE436	SE605	SE131	SE600	SE270	SE010	
2013	29986	6020	444637	19120	90878	18435	85346	1,35
2014	32030	6519	415500	18938	89334	20731	84553	1,53
2015	29066	6990	420892	16574	92675	17591	88190	1,49
2016	40338	8560	416960	17360	106108	20316	94646	1,57
2017	44411	8695	462601	20502	124793	22317	111394	1,54

Zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 4: Vstupní data pro mezinárodní srovnání – Polsko

Polní výroba	SE415	SE365	SE436	SE605	SE131	SE600	SE270	SE010
2013	11161	2208	159866	7263	23506	6676	21229	1,51
2014	10620	2250	165029	7186	23085	6567	21281	1,51
2015	9352	2313	166563	5572	22620	4996	20577	1,46
2016	8623	2179	160863	6044	20216	5493	19265	1,43
2017	9772	2267	176823	6410	21961	5850	20306	1,38
Produkce mléka								
SE415	SE365	SE436	SE605	SE131	SE600	SE270	SE010	
2013	16188	1155	218970	6510	36417	6360	27745	1,82
2014	16068	1238	229861	6105	37609	5909	28688	1,78
2015	13405	1215	228498	7528	33282	7116	28209	1,82
2016	13744	1080	219268	7460	31527	7130	25993	1,75
2017	20239	1118	225339	7592	39099	7453	27431	1,8
Chov skotu a OZZOP								
SE415	SE365	SE436	SE605	SE131	SE600	SE270	SE010	
2013	7175	1267	148423	6760	14590	6200	14882	1,61
2014	6126	1135	139190	5925	13132	5479	13620	1,42
2015	5554	1258	149242	5629	12984	5192	13880	1,44
2016	5808	824	152393	6803	12274	6343	13633	1,45
2017	6544	877	157023	6752	13399	6379	14112	1,39

Chov prasat a drůbeže	SE415	SE365	SE436	SE605	SE131	SE600	SE270	SE010
2013	42587	5427	339127	8157	179791	8065	150696	2,19
2014	42319	5687	362629	7500	188812	7460	159640	2,29
2015	39796	6488	369730	6782	179509	6058	152260	2,37
2016	39754	6146	363669	8667	146833	8047	121271	2,19
2017	42826	6877	383902	8722	157166	8207	129423	2,21
Smišená výroba								
Smišená výroba	SE415	SE365	SE436	SE605	SE131	SE600	SE270	SE010
2013	7234	1344	134431	5055	21770	4652	20532	1,57
2014	6010	1416	135998	4844	20310	4433	20149	1,57
2015	5168	1569	140268	4452	19403	4022	19827	1,55
2016	6051	1539	141321	4957	19565	4519	19573	1,55
2017	7753	1729	152313	5354	21928	4952	20856	1,54

Zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 5: Popis a jednotky vstupních dat

Vstupní data	Popis	Jednotky
SE415	Čistá přidaná hodnota	EUR
SE365	Externí faktory	EUR
SE436	Majetek celkem	EUR
SE131	Produkce celkem	EUR
SE465	Oběžný majetek celkem	EUR
SE495	Krátkodobé úvěry	EUR
SE485	Závazky celkem	EUR
SE600	Saldo provozních dotací a daní	EUR
SE025	Využívaná zemědělská půda	ha
SE605	Provozní dotace	EUR
SE270	Celkové náklady	EUR
SE010	Vstup pracovní síly	AWU

Zdroj: vlastní tvorba